

Віра Ковальчук

ПЕДАГОГІКА

*Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів*

Івано-Франківськ

2022

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

ПЕДАГОГІКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів

Івано-Франківськ

2022

УДК 371.214.114 : 378.

ББК 74.580.46

Друкується за рішенням науково-методичної ради Педагогічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 29 серпня 2022року)

Дане видання рекомендується студентам при вивченні курсу “Педагогіка”, допоможе при підготовці до самостійних та практичних занять.

Рецензенти:

М.П. Оліяр, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти.

Н.М.Салига, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика.

Ковальчук В.

Педагогіка: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів /авт.-упоряд.В.М. Ковальчук.– Івано-Франківськ. Вид. Прикарпат. нац. ун-ту ім.В.Стефаника,2022р. – 80с.

©Ковальчук В., 2022

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022

Зміст

Вступ	5
Структура навчальної дисципліни	8
Загальна характеристика курсу «Педагогіка»	9
Програма навчальної дисципліни	10
Організація роботи на семінарських заняттях	13
Тематика семінарських занять	13
Завдання для самостійної роботи	40
Питання для підсумкового контролю знань	58
Програмові вимоги до семестрового екзамену з педагогіки	91
Рекомендована література	93

Вступ

Особливість діяльності спеціаліста в сучасних умовах полягає в подальшому прискоренні зміни професійних знань, умінь та навичок, здатності працівника самостійно, швидко і якісно вдосконалювати свою кваліфікацію. Таким є соціальне замовлення суспільства нинішній системі освіти. У зв'язку з цим змінюються завдання й функції студента та викладача. Зникає поділ життя людини на період набуття знань (період навчання) та наступний етап їх застосування. Освіта людини не встигатиме за новими відкриттями й науковими теоріями, не відповідатиме вимогам часу, практики, якщо вона не спиратиметься на активність і самостійність особистості та розвиток її творчого потенціалу.

У процесі вдосконалення професійної освіти акцент діяльності викладача дедалі зміщується з розробки нових форм і методів активізації власної діяльності на стимуляцію активності студентів. Від волі, інтересів і прагнень останніх залежить ступінь залучення до навчального процесу і, як наслідок, успішність оволодіння професією. Саме тому під час підготовки фахівців будь-якого профілю у закладах вищої освіти самостійній роботі студентів надається пріоритетного значення. Усіляко заохочується їх творча ініціатива, прагнення до глибокого проникнення у теоретичні основи, вдосконалення практичних навичок в обраній галузі діяльності.

Без сумніву, специфіка професії потребує систематичної самостійної роботи, безперервного самовдосконалення. Причому, особливого значення набуває період самостійної роботи під час навчання, коли майбутній фахівець може обрати правильний напрямок своєї самопідготовки за допомогою викладача. Останній має не лише передавати студентам інформацію у готовому вигляді, але й здійснювати цілеспрямоване управління їх самостійною діяльністю. Необхідно, щоб викладачі забезпечували пізнавальну активність студентів, проблемність, професійну спрямованість, а також індивідуалізацію їх навчання.

Самостійна робота – обов'язковий компонент навчальної та науково-дослідницької роботи студентів. Її ефективність значною мірою визначає якість професійної підготовки у ЗВО. Проблема самостійної роботи є однією з актуальних у професійній педагогіці. Вирішення її в практиці ЗВО вимагає особливої уваги, оскільки в повсякденній діяльності викладача найбільше недоліків зустрічається саме в організації і проведенні самостійної роботи студентів.

Практичний досвід і вивчення психолого-педагогічної літератури дозволяє виділити такі шляхи вдосконалення самостійної роботи студентів:

- забезпечення єдності освітньої, виховної і розвивальної функцій навчання;
- реалізація комплексу принципів навчання і принципів розвитку самостійної пізнавальної діяльності;
- забезпечення динамічності навчання, його спрямованості на розвиток активності розумової діяльності студентів;
- орієнтація студентів на систематичну самостійну пізнавальну діяльність і вдосконалення її організації;

- комплексне педагогічно доцільне використання сучасних технічних засобів навчання;
- створення сприятливих навчальних обставин;
- використання системи психолого-педагогічних стимулів щодо активної самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Предмет « Педагогіка» займає одне з важливих місць у системі професійної підготовки майбутнього вчителя, відіграє інтегруючу роль у формуванні особистості педагога.

Важлива роль в оволодінні студентами знаннями з курсу « Педагогіка» належить самостійній роботі, яка поступово стає однією з провідних форм навчання. Така система, насамперед, базується на самостійній пізнавальній діяльності студентів, стимулює проблемний, дискусійний характер навчання, підвищує творчу активність студентів у процесі оволодіння професійними й загальноосвітніми знаннями. Поняття активізації, оптимізації та інтенсифікації всіх ланок освітнього процесу стають невід'ємними складовими сучасної дидактики.

Головна мета самостійної пізнавальної діяльності студентів – навчитися індивідуально здобувати, оновлювати, поповнювати знання, плідно використовувати їх під час навчання та в подальшій професійній діяльності.

Самостійна робота студентів базується на принципах розвиваючого навчання, відбувається без безпосередньої участі викладача, але під його керівництвом. У процесі самостійної роботи реалізується основна функція навчального процесу – одержання студентом максимального обсягу знань, їх закріплення і перетворення у стійкі вміння і навички.

Завдяки самостійній роботі студенти набувають також здатність: більш чітко й усвідомлено проявляти мотивацію й цілеспрямованість та набутті знань; виховувати в собі самоорганізованість, самоконтроль та інші особистісні якості; заповнювати „інформаційний вакуум” необхідним науковими знаннями; позбавитися від так званого “явища вторинної неграмотності”, зокрема, невміння осмислено читати, аналізувати отриману інформацію, робити власні висновки; формувати мовну компетентність; набувати навичок самостійної роботи для майбутньої професійної діяльності: брати на себе відповідальність, самостійно вирішувати проблеми, знаходити конструктивні рішення, виходити з кризових ситуацій.

Головною умовою успішного виконання самостійної роботи є ретельне планування і контроль з боку викладачів, тому що плідність самостійної роботи студентів – це, насамперед, результат постійної взаємодії студента й педагога-керівника. Саме тому пріоритетна мета викладача – не просто ретранслювати знання, а й стимулювати дослідницьку і пізнавальну активність студентів.

Така система роботи виключає наявність готових відповідей, надає перевагу різноманітним формам самостійної роботи, які унеможливають механічне заучування студентами фактичного матеріалу. Для отримання позитивної оцінки студент повинен не просто продемонструвати володіння певним обсягом знань, а й уміти розв'язувати наукові проблеми, аналізувати і

систематизувати їх, знаходити оригінальні рішення на підставі самостійно здобутої інформації, формулювати і відстоювати власну точку зору.

Практика довела високу ефективність використання індивідуальних завдань для самостійної роботи студентів. Вони сприяють формуванню глибоких, міцних та систематизованих знань, розвивають у студентів самостійність у здобутті знань та їх використанні у навчальній практичній діяльності, активізують пізнавальну діяльність студентів та мобілізують їх на досягнення кінцевого результату.

У даному методичному виданні запропоновано орієнтовні завдання (теми рефератів, доповідей, екскурсій та навчальних дискусій, проблемні і творчі питання), що можуть виконуватися студентами при вивченні курсу «Педагогіка» самостійно або під керівництвом викладача.

Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 014 – філологія (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки <u>філологія</u> <u>бакалавр</u> (шифр і назва)		
Модулів	Спеціальність (професійне спрямування): <u>Середня освіта Українська мова та література; Польська мова та література;</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 270		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	54 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		180 год.	__ год.
Індивідуальні завдання: __ год.			
Вид контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання –90/180,

Загальна характеристика курсу «Педагогіка»

Мета:

- висвітлити актуальні питання сучасної педагогічної науки;
- підготувати студентів до виконання обов'язків педагога, організатора навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу;
- сформувати у студентів систему знань щодо завдань, принципів, форм, методів і прийомів навчально-виховної діяльності на основі встановлення їх найтіснішого зв'язку із закономірностями розвитку особистості вихованця;
- розвивати професійну самосвідомість, педагогічне мислення майбутніх фахівців.

Завдання

- засвоєння ключових положень і проблематики сучасної педагогіки;
- допомогти студенту набути уміння теоретичного проектування та практичного конструювання навчально-виховного процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію;
- сформувати досвід самостійного і творчого аналізу оцінки педагогічних явищ і ситуацій
- сприяти практичному опануванню різними формами, методами організації навчального й виховного процесів у загальноосвітніх навчальних закладах;
- спонукати студентів до подальшого самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків вчителя; сформувати у майбутніх вчителів потреби постійно займатися самонавчанням, самовдосконаленням.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні поняття і категорії педагогіки;
- провідні філософські концепції виховання;
- сучасні теорії розвитку особистості;
- закономірності, принципи, методи, форми і засоби навчання і виховання учнівської молоді;
- особливості організації й проведення навчально-виховної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти й сучасної педагогічної науки;
- основи теорії школознавства.

Вміти:

- здійснювати навчально-виховну роботу з урахуванням сучасних вимог суспільства, основних педагогічних закономірностей і принципів;
- визначати сутність процесів навчання і виховання;
- встановлювати зв'язки між закономірностями розвитку особистості відповідно до вікової періодизації дітей та закономірностями, принципами, методами і формами виховання та навчання;
- застосовувати методи науково-педагогічного дослідження;
- планувати етапи і прогнозувати результати навчання і виховання;
- аналізувати педагогічні ситуації та приймати адекватні рішення;
- аналізувати, оцінювати та коректувати навчально-виховний процес в класі.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки у світлі вимог вищої школи. Педагогіка, її визначення, предмет і завдання. Основні категорії педагогіки. Галузі педагогічної науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 2. Розвиток, виховання, формування особистості. Основні поняття теми. Закономірності розвитку дитини. Чинники, які впливають на формування особистості. Вікова періодизація дітей і юнацтва.

Тема 3. Суть і завдання виховного процесу в школі. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання. Кінцева мета виховання. Критерії вихованості. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: етапи, методи і прийоми. Перевиховання: суть, принципи, етапи і методи. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

Тема 4. Закономірності й принципи виховання. Загальні методи і форми виховання. Поняття про закономірності виховання. Принципи виховання. Їх роль у побудові виховного процесу. Поняття про методи виховання. Підходи до їх класифікації. Сучасна класифікація методів виховання: методи формування свідомості особистості; методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки; методи стимулювання діяльності і поведінки; методи контролю у вихованні.

Тема 5. Формування основ наукового світогляду учнів. Розумове виховання учнів. Поняття про світогляд. Шляхи формування світогляду. Завдання і зміст розумового виховання. Знання, уміння, навички – основа розумового

виховання. Розумове виховання на уроках, у процесі позакласної і позашкільної виховної роботи. Інтелектуальний розвиток учнів. Наукова організація праці учнів.

Тема 6. Основні напрямки виховання учнів та їх завдання. Основи морального виховання учнів: основа теорії і практики морального виховання; зміст морального виховання; статеве виховання як складова частина морального виховання школярів. Система трудового виховання учнів в школі. Види й організація трудової діяльності учнів. Професійна орієнтація учнів. Економічне виховання учнівської молоді. Суть, завдання і форми естетичного виховання. Роль і місце фізкультури і спорту в житті школярів. Завдання, зміст і форми фізичного виховання в школі. Завдання та зміст та форми правового виховання. Значення правового виховання в системі виховної роботи. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнів. Значення екологічного виховання в сучасному житті суспільства.

Тема 7. Формування колективу класу, його виховні функції. Класний керівник, його функції. Виховання особистості в колективі – одна з провідних педагогічних ідей. Дитячий колектив. Динаміка розвитку дитячого колективу. Умови функціонування колективу. Класний керівник, його функції. Функції класного керівника. Зміст, форми та облік роботи класного керівника.

Тема 8. Позакласна і позашкільна виховна робота з учнями. Спільна виховна робота школи, сім'ї, громадськості. Зміст позакласної виховної роботи та її форми. Позашкільна виховна робота. Школа – провідна ланка в системі виховної роботи. Виховання дітей в сім'ї. Взаємозв'язок школи і сім'ї, його функції. Школа і громадськість.

Тема 9. Суть процесу навчання в школі. Педагогічний процес. Поняття про дидактику. Виникнення і розвиток дидактики. Основні категорії дидактики. Поняття про навчальний процес. Структура процесу засвоєння знань. Види навчання. Оптимізація й інтенсифікація навчання.

Тема 10. Зміст освіти в українській національній школі. Поняття про зміст освіти, вимоги до нього. Фактори, що зумовлюють зміст освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.

Тема 11. Закономірності й принципи навчання. Методи навчання в школі. Історія проблеми. Класифікація закономірностей навчання. Поняття про принципи. Принципи навчання, їх коротка характеристика. Поняття про методи навчання та їх функції. Класифікація методів навчання. Класифікація методів навчання за Ю.К.Бабанським. Вибір методів навчання. Засоби навчання.

Тема 12. Форми організації навчання. Поняття про форми організації навчання. Урок, вимоги до нього. Структура, типи уроків. Позакласні і позашкільні форми навчання.

Тема 13. Перевірка і оцінка знань, умінь і навичок учнів. Контроль, його роль і функції в навчальному процесі. Види й методи контролю. Оцінка успішності, її призначення в навчальному процесі. Попередження неуспішності учнів

Тема 14. Школотознавство як галузь педагогіки.

Тема 15. Управління й керівництво школою. Наукові основи управління. Принципи управління школою. Планування роботи школи. Педагогічна рада школи. Органи громадського самоврядування у навчальних закладах. Структура органів управління освітою.

Тема 16. Методична робота в школі. Завдання та зміст методичної роботи. Форми методичної роботи з учителями, їх характеристика.

Тема 17. Вибрані проблеми дидактики (робота з обдарованими дітьми, дітьми з різними вадами, дітьми-сиротами тощо). Диференційоване навчання в школі. Проблема навчання обдарованих дітей. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.

Тема 18. Вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду, впровадження її у шкільну практику.

Методичні вказівки для підготовки до практичних занять з навчальної дисципліни «Педагогіка» для студентів денної та заочної форм навчання.

Важливою складовою університетської освіти є семінарські заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Основне завдання семінарських занять з курсу "Педагогіка" полягає у обговоренні й засвоєнні закономірностей педагогічного спілкування, оволодінні культурою педагогічної взаємодії.

Під час підготовки до семінарських занять студенти повинні опанувати прийоми та методи самостійної роботи з педагогічною інформацією, засвоїти навички регуляції педагогічного процесу.

Готуючись до семінарського заняття, слід опрацювати монографічні дослідження та наукові статті (список літератури додається), скласти конспект опрацьованих джерел та тези відповідно до сформульованих проблем, докладний план виступу, а також контрольні запитання проблемного характеру для перевірки розуміння матеріалу семінарського заняття іншими студентами. У випадку неготовності або пропуску семінару (незалежно від причин) студент зобов'язаний самостійно опрацювати відповідну тему. Семінарські заняття проводяться у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів, доповідей, передбачають дискусію з вузлових питань теми.

Тематика та зміст семінарських занять із курсу «Педагогіка»

Семінарське заняття №1

Тема: Предмет і завдання педагогіки

План

1. Педагогіка як наука про виховання.
2. Предмет педагогіки, її основні категорії.
3. Методологія педагогіки.
4. Структура педагогіки. Зв'язок її з іншими науками. Завдання педагогіки.
5. Різноманітність течій зарубіжної педагогіки.

Основні поняття :

“педагогіка”, “народна педагогіка”, “етнопедагогіка”, “педагогіка народознавства”, “народознавство”, “родинна педагогіка”, “педагогічна деонтологія”, “педагогіка народного календаря”, “козацька педагогіка”, “духовна педагогіка”, “світська педагогіка”, “національне навчання”, “навчання”, “освіта”, “агогіка”, андрагогіка”.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте властивості виховання як суспільного явища.
2. Перерахуйте стадії розвитку педагогіки.
3. Розкрийте зміст поняття народна педагогіка. Хто і в якому році вперше ввів цей термін?
4. Розкрийте зміст поняття “етнопедагогіка”. Хто вперше ввів цей термін?
5. Доведіть, що педагогіка народознавства важливий напрям у сучасній педагогіці і шкільній практиці.
6. Проаналізуйте основні завдання козацької педагогіки.
7. Дайте характеристику ступенів козацького виховання.
8. Доведіть, що праці Я. А. Каменського заклали основу для розгляду педагогіки як самостійної науки.
9. Обґрунтуйте властивості духовної педагогіки.
10. Визначіть структуру та джерела педагогіки.
11. Спробуйте визначити предмет педагогіки.
12. Перерахуйте категорії педагогіки, доведіть їх взаємозв'язок і взаємообумовленість?
13. Чому справжнє виховання є глибоко національним за своєю суттю, змістом і характером?
14. Поясніть сутність національного виховання.
15. Розкрийте сутність навчання і освіти.
16. Доведіть, що фундамент української педагогіки становлять українська народна філософія, праці та ідеї українських філософів.
17. Перерахуйте ідеї української народної філософії.
18. Назвіть педагогічні науки.
19. Чому, останнім часом бурхливо стала розвиватися соціальна педагогіка? Проаналізуйте її структуру.
20. Обґрунтуйте важливість і необхідність міжпредметних зв'язків педагогіки з філософією і анатомією людини.
21. Визначіть об'єкти, типи та форми зв'язку педагогіки з іншими науками.
22. Спробуйте обґрунтувати завдання педагогіки на сучасному етапі.
23. Охарактеризуйте різноманітні течії зарубіжної педагогіки.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.

3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття №2

Тема. Педагог як суб'єкт навчально-виховного процесу

План

1. Педагогічна діяльність (суть, структура, характеристика).
2. Педагогічна взаємодія.
3. Сучасні вимоги до педагога.
4. Функції педагога. Рольовий репертуар учителя.
5. Основні професійні якості педагога.
6. Педагогічні вміння вчителя.

Основні поняття: педагогічна діяльність, педагогічна взаємодія, професійні якості, педагогічні вміння.

Питання для обговорення

1. Які вимоги висуваються до мови і комунікативної поведінки вчителя.
2. В яких педагогічних ситуаціях й яким чином Ви будете використовувати переконування?
3. Які способи саморегуляції вчителів слід використовувати в педагогічній діяльності?

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович. Педагогіка: Навч. посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Тема. Розвиток і формування особистості

План.

1. Поняття розвитку і формування особистості. Виховання як провідний фактор розвитку і формування особистості.
2. Роль спадковості і середовища в розвитку і формуванні особистості.
3. Рушійні сили і закономірності розвитку особистості.
4. Роль діяльності, активності і спілкування в розвитку і формуванні особистості.
5. Вікові етапи розвитку особистості школяра.
6. Аналіз зарубіжних теорій розвитку і формування особистості.

Основні поняття : “розвиток людини”, “особистість”, “формування особистості”, “спадковість”, “середовище”, “соціалізація”, “діяльність”, “спілкування”, “самовиховання”, “об’єкт виховання”, “суб’єкт виховання”, “акселерація”.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте напрямки розвитку особистості.
2. Перерахуйте фактори розвитку особистості.
3. Доведіть, що індивідуальний розвиток людини – це кількісні зміни організму, що проходять у процесі життя людини як соціальної істоти.
4. Доведіть, що формування особистості – становлення людини як соціальної істоти яке проходить у результаті розвитку і виховання. Охарактеризуйте види формування особистості.
5. Сформулюйте, в чому полягає діалектична взаємодія між біологічним факторами, середовищем та вихованням.
6. Розкрийте функції виховання в розвитку і формуванні особистості.
7. Доведіть, що виховання не тільки визначає розвиток, а й само залежить від розвитку.
8. Висловіть свої міркування, щодо вчення Л. С. Виготського про “зону ближнього розвитку”.
9. Що ми називаємо спадковістю?
10. Охарактеризуйте процес соціалізації. У чому мета соціалізації?
11. Чому необхідно проводити спеціальну виховну роботу з профілактики негативних явищ суспільного життя?
12. Назвіть рушійні сили з розвитку особистості.
13. Визначте закономірності розвитку особистості.
14. Охарактеризуйте види діяльності, які впливають на розвиток особистості.

15. Проаналізуйте різні види спілкування.
16. Чому умовою розвитку і формування особистості є прояв нею активності в цьому процесі? У яких напрямках проявляється активність?
17. Чому границі вікових періодів є відносно рухливими?
18. Охарактеризуйте особливості дітей молодшого шкільного віку.
19. Дайте характеристику особливостей підліткового віку.
20. Визначте особливості юнацького віку.
21. Доведіть, що у кожній віковій групі є значні індивідуальні відмінності між дітьми.
22. Розкрийте зміст гіпотез щодо виникнення явищ акселерації.
23. Дайте характеристику зарубіжним теоріям розвитку і формування особистості.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Тема. Суть процесу виховання

План.

1. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили.
2. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання.
3. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
4. Перевиховання, його функції, етапи і принципи.
5. Результати процесу виховання, їх виявлення.
6. Шляхи підвищення ефективності і процесу виховання.

Основні поняття: “процес виховання”, “свідомість”, “почуття”, “навичка”, “звичка”, “самовиховання”, “перевиховання”, “вихованість школярів”.

Питання для обговорення

1. Розкрийте специфічні особливості процесу виховання.
2. Назвіть структурні елементи процесу виховання.
3. Охарактеризуйте рушійні сили виховного процесу.
4. Назвіть і дайте характеристику компонентів процесу виховання.
5. Визначте етапи процесу виховання.
6. Дайте характеристику управління процесом виховання.
7. Проаналізуйте Концепцію національного виховання з погляду психолого-педагогічної готовності педагога до здійснення виховної діяльності. Розкрийте сутність його готовності.
8. Чому самовиховання є вищим етапом виховного процесу?
9. Обґрунтуйте умови за яких здійснюється в школі самовиховання.
10. Визначте етапи педагогічного керівництва самовихованням учнів.
11. Поясніть зміст психологічних і практичних прийомів самовиховання.
12. Обґрунтуйте значення самовиховання у народній педагогіці.
13. Дайте узагальнюючу характеристику функцій перевиховання.
14. Перерахуйте етапи перевиховання.
15. Охарактеризуйте принципи перевиховання.
16. Чому процеси виховання, самовиховання і перевиховання тісно пов'язані між собою і часто переплітаються?
17. Проаналізуйте фактори від яких залежить ефективність виховання.
18. Охарактеризуйте рівні вихованості.
19. Назвіть основні показники рівня вихованості школяра.
20. Чому рівень вихованості особистості можна оцінити і за її ставленням до оточуючої дійсності?
21. Назвіть критерії вихованості визначені народною педагогікою.
22. Перерахуйте шляхи підвищення ефективності виховного процесу.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур’єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна.Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М.Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. .Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. .Омельяненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омельяненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненк В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С.Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Практичне заняття №5.

Тема: Класний керівник як організатор позаурочної діяльності учнів

План

1. Завдання класного керівника в системі виховної роботи..
- 2.Класний керівник як організатор позаурочних заходів.
3. Роль планування та аналізу в організації позаурочної діяльності.
4. Вимоги до планування позаурочної діяльності. Види планів.
- 5.Планування спільної позаурочної діяльності педагогів і дітей.
6. Планування власної діяльності класного керівника.

Основні поняття

Позаурочні заходи, планування, система виховної роботи.

Завдання для самостійної роботи та практичні завдання

- 1.Опрацювати наказ МОН України “Про затвердження положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти“ від 6 вересня 2000 р.№ 434
2. На основі опрацювання "Педагогічної газети", "Виховної роботи в школі" скласти список рекомендованих статей на допомогу класному керівнику.
3. Ознайомитись із видами планів класного керівника та сучасними вимогами до їх складання.
- 4.Скласти орієнтовний план виховної роботи класного керівника за запропонованим зразком
- 5.Ознайомтесь з планом роботи одного з класних керівників і зробіть висновки, наскільки повно охоплює він різні сфери життя учнів, наскільки він конкретний, чи дає простір для творчості дітей.

Запитання та завдання для перевірки знань

- 1.Яке місце займає класний керівник у системі виховання учнів?
- 2.Розкрийте компоненти змісту педагогічної діяльності класного керівника.
- 3.Які, на Вашу думку, найважливіші зміни відбулися в діяльності класного керівника в сучасній школі?

Рекомендована література

1. Виноградова Т. Книга класного керівника. - Харків: Основа, 2006.
2. Вишневецький О. Сучасне українське виховання. - Л.,1996.
3. Грехнів В.С. Культура педагогічного спілкування. – М. – 1990. – 144с.
4. Книга класного керівника: Довідково-методичне видання/ Упоряд.С.В.Кириленко,Н І Косарева. – Вид.2-ге, доповн.- Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006.
5. Ковальова Л. Пріоритетні напрями виховної роботи в школі // Шкільний світ. – 2002.- №17.
6. Середюк Г.Педагогічний пошук класного керівника.-Тернопіль:Богдан, 2003.
- 7.Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину: К., 1979.
8. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю. К., 1979.

Практичне заняття №6.

Тема 6. Поняття вихованості, показники та методи діагностування вихованості учнів

План

1. Програма вивчення особистості учня.
2. Програма вивчення учнівського колективу.
3. Критерії та показники вихованості учнів, рівні вихованості, етапи вивчення вихованості особистості.

Основні поняття

Вихованість, особистість, показники вихованості, рівні вихованості.

Завдання для самостійної роботи та практичні завдання

1. Ознайомитись з існуючими програмами вивчення особистості учня та учнівського колективу
2. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня і на клас.
3. Розробити орієнтовну програму спостереження за учнями класу і колективом.
4. Проаналізувати різні варіанти характеристик колективів учнів школи, складених учителями.
5. Скласти соціальний паспорт класу.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Які педагогічні заходи планує класний керівник щодо організації і згуртування учнівського колективу?
2. Які риси характеру формуються у дитини, коли вона бере участь у колективній творчій справі?
3. Розкрийте можливості колективної форми роботи для створення доброзичливих стосунків.
4. Висловіть свою точку зору щодо оцінювання результатів діяльності підлітків.

Рекомендована література

1. Вишневецький О. Сучасне українське виховання: Педагогічні нариси. – Львів, 1996. – 237 с.
2. Дитина в кризовому соціумі: як її розуміти // Шкільний світ. – 2004.
3. Єрмак Л. Виховання особистості в сучасній школі // Директор школи. – 2002. – №5.
4. Сухомлинський В.О. Як виховати справжню людину: К., 1979.
5. Романкова Л.М., Макарова Л.І. Програма і методичні рекомендації з організації та проведення виробничої практики студентів IV-V курсів філософського факультету спеціальності “Психологія”. – Івано-Франківськ, 2006.

6. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: Навчальний посібник – К.: Академвидав, 2005.

7. Карнегі Дейл. Як вибрати друзів і здійснювати вплив на людей. – У., 1989. – 224 с.

Практичне заняття №7

Тема: Методика роботи з батьками

План

1. Зміст і форми роботи класного керівника з батьками.
2. Методика підготовки і проведення батьківських зборів.
3. Робота батьківського комітету класу і школи.
4. Методика індивідуальної роботи класного керівника з батьками.
5. Формування педагогічної культури батьків.
6. Форми і методи надання допомоги батькам у роботі з дітьми, поведінка яких вимагає психолого-педагогічної корекції в умовах сім'ї.
7. Піклувальна Рада школи.

Основні поняття

Педагогічна культура батьків, батьківський комітет, психолого – педагогічна корекція.

Завдання для самостійної роботи та практичні завдання

1. Законспектувати Наказ МОН України “Про затвердження положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу” від 5 лютого 2001р. № 45
2. Проаналізуйте одну з форм організації спільної виховної діяльності класного керівника і сім'ї.
3. Поговоріть з класним керівником однієї з шкіл про його роботу з батьками. Дізнайтеся про систему його роботи з батьківським активом, з групами батьків — батьками, рідними невстигаючих або недисциплінованих учнів, з тими, хто є вітчимою або мачухою. Розпитайте про індивідуальну роботу з батьками: відвідування їх вдома, виклик до школи, з якою метою влаштовуються зустрічі з батьками, який характер бесід, результати. Як проводяться класні батьківські збори, їх тематика, методика роботи з батьками на зборах. Запишіть найцінніше з досвіду роботи класного керівника.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Охарактеризуйте основні напрямки роботи класного керівника з батьками.
2. Проаналізуйте виховні функції сім'ї. У чому виражається єдність громадського і сімейного виховання?

3. Які форми зв'язку школи з батьками вам відомі?
4. Як активізувати діяльність батьківських зборів?
5. Як залучити батьків до проведення консультацій з проблем сімейного виховання?
6. Які форми роботи з батьками Ви вважаєте найбільш ефективними?

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович. Педагогіка: Навч. посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.

Практичне заняття №8

Тема: Спільна діяльність школи і позашкільних закладів

План

1. Участь дітей позбавлених опіки і піклування у загальношкільних та громадських заходах.
2. Дитячі та молодіжні організації.
3. Участь дітей у діяльності гуртків, клубів за інтересами та навчальних закладів поза школою.
4. Робота Центрів соціальних служб для молоді.

Основні поняття

Опіка, піклування, молодіжні організації, соціальні служби для молоді.

Завдання для самостійної роботи та практичні завдання

1. Ознайомитись з соціальною картою дитини, що знаходиться в притулку та з картою клієнта центру соціальних служб для молоді.

2. Розробити власні рекомендації щодо розв'язання конфліктних ситуацій

3. Законспектувати :

- Приходько В. Превентивна педагогіка//Виховна робота в школі .- 2006.-№3;

- Дитина в кризовому соціумі: як її розуміти//Шкільний світ. – 2004,

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Що таке позашкільний навчально-виховний заклад?

2. Як ви можете пояснити сутність взаємодії школи і позашкільних закладів?

3. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

4. Проаналізуйте систему зв'язків сучасної школи з окремими позашкільними закладами.

5. Визначте шляхи підвищення спільної діяльності школи і позашкільних закладів.

Рекомендована література

1. Ковальова Л. Пріоритетні напрями виховної роботи в школі // Шкільний світ. – 2002.- №17.

2. Концепція "Школи здорового способу життя та безпеки життєдіяльності" // Освіта. – 2001.- №69.

3. Концепція громадського виховання особистості в умовах розвитку української державності. Шлях освіти. № 2, 2001р.

Практичне заняття №9

Тема: Методи соціально-виховної роботи з учнями

План

1. Методи виховання.

2. Індивідуальна робота з учнями.

3. Бесіда як метод виховання. Методика підготовки та проведення бесіди.

4. Диспут як один із методів виховної роботи. Методика підготовки та проведення диспуту.

5. Класна година: функції напрямки у змісті, форми проведення.

6.Значення колективних творчих справ у формуванні особистості учня. Технологія підготовки КТС.

Основні поняття

Методи, диспут, бесіда, година класного керівника, колективні творчі справи.

Завдання для самостійної роботи та практичні завдання

1. Підготуйте повідомлення на тему «Індивідуальна робота з учнями в Павлівській школі»
2. Придумайте педагогічну ситуацію на використання методів організації діяльності.
3. Підготуйте етичну бесіду для учнів.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Розкрийте сутність методів, прийомів і засобів виховання.
2. Дайте аналіз різних підходів до класифікації методів виховної роботи з учнями.
3. Наведіть приклади застосування класним керівником традиційних методів виховання.
4. Дайте оцінку народно-педагогічних методів виховання.
5. Обґрунтуйте роль методів самовиховання у формуванні особистості.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соля. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.

9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.

10.Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.

11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття № 10

Тема: Процес навчання

План

1. Поняття дидактики. Основні категорії дидактики. Дидактика і методики викладання окремих предметів.
2. Методологія процесу навчання.
3. Основні функції навчання. Шляхи їх реалізації.
4. Основні компоненти процесу навчання.
5. Структура діяльності вчителя у навчальному процесі.
6. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів.
7. Види навчання

Основні поняття:“дидактика”, “категорії дидактики”, “функції навчання”, “проблема”, “проблемна ситуація”, “структурування”, “систематизація”, “висновок”, “пояснення”, “класифікація”, “аналіз”, “синтез”, “порівняння”, “узагальнення”.

Питання для обговорення

1. Що таке дидактика?
2. Що є предметом дидактики?
3. Що є об’єктом дидактики і методики? Що виділяє в цьому об’єкти дидактика та методика?
4. Перерахуйте основні категорії дидактики.
5. Доведіть, що дидактика відноситься до методики, як теорія до практики і також як теорія до теорії.
6. Змодельуйте схему, яка б відображала взаємозв’язок педагогіки, дидактики і окремої методики.
7. Розкрийте проблеми сучасної дидактики.
8. Чому “процес навчання” слід відрізнити від “навчального процесу”.
9. Визначте методологічну основу процесу пізнання.
10. Охарактеризуйте спільні ознаки процесу пізнання і процесу навчання.
11. Охарактеризуйте відмінні ознаки процесу пізнання і процесу навчання.

12. Змодельуйте схему шляху пізнання наукової істини.
13. Проаналізуйте суперечності які є рушійними силами навчального процесу.
14. Охарактеризуйте освітню, виховну і розвиваючу функцію навчання.
15. Дайте характеристику розвитку мислення на основі загальних розумових дій і операцій.
16. Вкажіть шляхи реалізації освітньої, виховної і розвиваючої функції на уроках.
17. Доведіть, що навчання має двохсторонній характер.
18. Чому від стилю спілкування між вчителем та учнем та впливу оточуючого середовища залежить результативність процесу навчання?
19. Визначте компоненти процесу навчання.
20. Перерахуйте вимоги, що ставляться до викладацької діяльності вчителя.
21. Визначте елементи діяльності вчителя в процесі викладання.

22. Розкрийте сприятливі умови позитивного ставлення учня до навчання.
23. На конкретних прикладах обґрунтуйте типові варіанти навчальної діяльності учня.
24. Назвіть ланки внутрішнього процесу засвоєння знань.
25. Охарактеризуйте сприймання, осмислення і розуміння, узагальнення, закріплення нового навчального матеріалу та застосування знань, вмінь і навичок.
26. Чому ефективність засвоєння знань залежить від мотивації навчальної діяльності школярів.
27. Від чого залежить ефективність засвоєння знань учнями.
28. Назвіть основні види навчання учня.
29. Охарактеризуйте сутність пояснювально-ілюстративного навчання.
30. Розкрийте зміст проблемного навчання.
31. Назвіть основні способи і прийоми створенні проблемних ситуацій.
32. Визначте етапи процесу засвоєння знань проблемним шляхом.
33. Поясніть, чому проблемне навчання має недоліки?
34. Спробуйте обґрунтувати методи проблемного навчання.
35. Дайте характеристику програмованого навчання.
36. Визначте позитивні і негативні сторони програмованого навчання.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович. Педагогіка: Навч. посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття № 11

Тема: Методи і засоби навчання

План

1. Поняття про методи навчання і їх класифікація.
2. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи стимулювання навчальної діяльності учнів.
4. Методи контролю і самоконтролю у навчанні.
5. Засоби навчання. Використання комп'ютерної техніки у навчанні.
6. Вибір оптимального поєднання методів і засобів навчання.
7. Методи навчання в зарубіжній теорії і практиці.

Основні поняття: “метод”, “прийом”, “дія”, “операція”, “засіб”.

Питання для обговорення

1. Проаналізуйте підходи до класифікації методів навчання.
2. Дайте визначення методів організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.
3. Перерахуйте словесності методи навчання.
4. Охарактеризуйте вимоги до розповіді та вид розповіді.
5. Обґрунтуйте значення пояснення та лекції.
6. Дайте характеристику видів бесід.
7. Розкрийте вимоги до формулювання запитань та відповідей учнів.
8. Доведіть, що такі методи як дискусія та диспут сприяють розвитку логічного мислення у школярів.
9. Чому метод драматизації знаходить широке застосування переважно під час вивчення дисциплін гуманітарного циклу?
10. Охарактеризуйте роботу з підручником під час вивчення нових знань.
11. Які методи належать до групи наочних методів?
12. Перерахуйте практичні методи навчання.
13. Визначте вимоги до вправ і їх виконання та види вправ.
14. Дайте характеристику лабораторних, практичних і дослідних робіт.
15. Проаналізуйте індуктивний, дедуктивний, репродуктивний та проблемно-пошуковий методи навчання.
16. Поясніть сутність методів стимулювання.
17. Визначте особливості двох груп методів стимулювання навчальної діяльності учнів (методи формування, стимулювання обов'язку і відповідності в навчанні).
18. Розкрийте суть методів контролю.
19. Охарактеризуйте метод усного контролю, етапи усного опитування та перевірочні питання і завдання вчителя за формою викладу, за формою вираження, за формою перевірки знань.
20. Доведіть необхідність індивідуального, фронтального та ущільненого опитування.
21. Назвіть методи письмового контролю. Охарактеризуйте позитивні і негативні сторони даного методу.
22. Розкажіть про тестову перевірку знань, переваги і недоліки цього виду перевірки.
23. Доведіть важливість графічної перевірки знань учнів та програмованого опитування.

24. Обґрунтуйте важливість іспитів.
25. Розкрийте суть та значення самоконтролю і самооцінки учнів.
26. Перерахуйте засоби навчання.
27. Чому на вашу думку важливими є такі засоби навчання як слово вчителя, підручник та ТЗН.
28. Яким вимогам повинно відповідати комплексне використання аудіовізуальних засобів навчання.
29. Визначте роль комп'ютера у школі. Позитивні і негативні моменти роботи учнів з ЕОМ.
30. Продумайте і розкажіть про вибір поєднання методів і засобів навчання.
31. Проаналізуйте методи навчання в зарубіжній теорії і практиці.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття №12

Тема: **Форми організації навчання**

План.

1. Поняття форми організації навчання.
2. Урок – основна форма організації навчання.
3. Позаурочні форми навчання.

Основні поняття: “форма організації навчання”, “класно-урочна система”, “урок”, “клас”.

Питання для обговорення

1. У чому полягає сутність класно-урочної системи навчання? Проаналізуйте її позитивні та негативні сторони.
2. Охарактеризуйте типи уроків:
 - засвоєння нових знань;
 - формування умінь і навичок;
 - узагальнення і систематизація знань;
 - перевірки і корекції знань, вмінь і навичок;
 - комбінований урок.
3. Розкрийте зміст підготовки вчителя до конкретного уроку.
4. Дайте характеристику тематичного та поурочного планування.
5. Визначте завдання, що вирішуються на початку уроку.
6. Обґрунтуйте вимоги до пояснення вчителя.
7. Розкрийте технологію формування вмінь і навичок учнів.
8. Дайте узагальнюючу характеристику форм організації навчальної роботи на уроці:
 - фронтально-колективна,
 - групова,
 - парна.
9. Вкажіть найефективніші способи індивідуалізації навчання на уроці.
10. Визначте причини порушень дисципліни на уроці. Охарактеризуйте шляхи подолання порушень порядку.
11. Поясніть традиційні вимоги до уроку.
12. Наведіть характеристику ефективного уроку.
13. Охарактеризуйте шляхи вдосконалення уроку.
14. Перерахуйте нестандартні уроки. Проаналізуйте їх.

15. Дайте характеристику позаурочних форм навчання:

- семінарських занять;
- практикумів;
- факультативних занять;
- екскурсій;
- предметних гуртків;
- технічних гуртків;
- спортивних секцій.

16. Чим екскурсія відрізняється від уроку?

17. Чим обумовлена необхідність домашніх завдань?

18. Визначте вимоги та види домашніх завдань.

19. Розкрийте методику завдання додому.

20. Розкажіть про організаційні форми трудового навчання.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.

2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.

3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.

4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.

5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.

6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00

8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соля. Ів.-Франківськ : Плай, 2001 – 112 с.

9. Фіцула Михайло Миколайович. Педагогіка: Навч. посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.

10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.

11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття №13

Тема: Сучасні проблеми управління освітою та школою.

План

1. Школознавство як важлива галузь педагогічної науки.
2. Керівництво освітою і школою – актуальна проблема сьогодення.
3. Суть управління навчально-виховними закладами. Мета, завдання управління.
4. Принципи управління освітою.
5. Органи освіти, їх функція та структура. Структура управління освітою в Україні. Структура управління загальноосвітніми навчально-виховними закладами.
6. Рада школи, її функції.
7. Педагогічна рада школи. Зміст її роботи.
8. Планування роботи школи. Перспективне і поточне планування, його значення.
9. Внутрішкільний контроль. Види, форми контролю, його значення.
10. Умови ефективного управління навчально-виховним закладом.

Основні поняття: контроль, форми контролю, рада школи, управління, педагогічна рада школи.

Питання для обговорення

1. Охарактеризуйте основні функції внутрішкільного управління.
2. Опрацюйте Закон України «Про освіту».
3. Вивчіть досвід роботи школи (за вибором) і проаналізуйте шляхи реалізації основних функцій внутрішкільного управління.
4. Проаналізуйте вказані педагогічні ситуації з погляду реалізації основних функцій внутрішкільного управління.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.

6. .Омельяненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Омеляненк В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С.Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Практичне заняття №14

Тема: Реалізація функцій управління в сучасній школі.

План

1. Характеристика основних функцій управління школою:
 - аналіз інформації
 - планування як важлива функція управління
 - організація як важливий регулятор структури взаємодій і відносин.
2. Значення реалізації функцій управління школою.

Основні поняття: управління, контроль, функції управління, передовий педагогічний досвід, планування.

Питання для обговорення:

1. Аналіз інформації в сучасній школі на основі вивчення передового педагогічного досвіду.
2. Система планування у сучасній загальноосвітній школі (Використання матеріалів вивчення передового педагогічного досвіду).
3. Використання організаційних форм управлінської діяльності в школі (аналіз передового педагогічного досвіду).
4. Особливості внутрішкільного контролю в сучасній і \колі. Аналіз питання на основі вивчення передового педагогічного досвіду.
5. Розв'язування педагогічних ситуацій (1,3,6,7). (Навчальний посібник: Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка. Завдання і ситуації. Практикум. - К., 2003.)

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур’єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович . Педагогіка: Навч. посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття №15

Тема: Система організації методичної роботи в школі.

План

1. Значення методичної роботи в школі.
2. Система методичної роботи в сучасній школі.
3. Характеристика основних компонентів системи методичної роботи (мета, завдання, зміст, форми методичної роботи).
4. Сучасні підходи до організації форм методичної роботи в школі.
5. Основні умови ефективності методичної роботи в сучасній школі.

Основні поняття: методична робота, форми методичної роботи

Питання для обговорення.

1. Дайте характеристику основних компонентів системи методичної роботи в школі.
2. Проаналізуйте класичні форми методичної роботи.
3. Проаналізуйте нетрадиційні форми методичної роботи в сучасній школі.
4. Проаналізуйте педагогічні ситуації з погляду реалізації системи методичної роботи в сучасній школі. Кузьмінський А.І., Вовк Л.П., Омеляненко В.Л. Педагогіка. Завдання і ситуації. Практикум. - К., 2003. Ситуації (6,7,8,9,10).

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.
9. Фіцула Михайло Миколайович .Педагогіка: Навч.посібник.- 2-е вид., випр., доп. / М. М. Фіцула. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.
10. Ягупов, Василь Васильович. Педагогіка [Текст]: навч. посіб. / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560с.
11. Стельмахович М. Г. Теорія і практика українського національного виховання. – Івано-Франківськ, 1996 р

Семінарське заняття №16

Тема: Педагогічна культура учителя, його професійна майстерність.

План

1. Поняття про педагогічну культуру вчителя, її основні складові.
2. Педагогічний досвід та педагогічні здібності як головні ознаки педагогічної культури вчителя.
3. Професійна майстерність.

Основні поняття: педагогічна культура, педагогічний досвід, педагогічні здібності, професійна майстерність.

Питання для обговорення

1. Чи погоджуєтеся Ви з думкою, що спілкування, яке французький письменник Антуан де Сент Екзюпері вважав найбільшою розкішшю на Землі, є для педагога професійною необхідністю? Відповідь аргументуйте, розкривши сутність, функції, особливості, принципи та критерії педагогічного спілкування.
2. Аналіз реальної роботи різних учителів на уроках та в позаурочний час дає змогу виділити різні рівні спілкування, а також показує низку перешкод, що виникають в особистому контакті педагога з учнями. Невміння долати ці перешкоди, зазвичай, призводить до малоєфективних моделей поведінки педагога. Вкажіть та коротко охарактеризуйте: рівні педагогічногоспілкування, особливості (стилі) комунікативного впливу педагога на учнів, бар'єри спілкування та моделі поведінки педагога. Яка з цих моделей, на Ваш погляд, є найпродуктивнішою?
3. Професійне педагогічне спілкування є складною системою, у структурі якого виділяють низку етапів. Які це етапи? Яких правил потрібно дотримуватись педагогу, щоб оптимізувати комунікативну взаємодію з учнями на кожному етапі.

Рекомендована література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. – К., 2005. – 336 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. – К., 2001. – 576 с.
3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. – Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 656 с.

Семінарське заняття №17

Тема. Педагогічна техніка вчителя

План

1. Поняття про педагогічну техніку вчителя, її структура.
2. Культура зовнішнього вигляду.
3. Культура педагогічного спілкування.
4. Лексичне багатство вчителя. Здатність педагога до саморегулювання.
5. Використання прийомів саморегулювання. Шляхи вольового впливу на емоційну сферу особистості педагога, учня.
6. Цільова установка вчителя на викладання дисциплін.

Основні поняття: педагогічна техніка, педагогічне спілкування, саморегулювання.

Питання для обговорення

1. Термін “педагогічна техніка” ввів А. Макаренко. Обґрунтуйте доцільність введення такого терміну.
2. Лексичне багатство вчителя знаходить свій вираз у культурі його мови. Чому?
3. Якою, на Ваш погляд, має бути цільова установка вчителя на викладання географії в загальноосвітній школі?

Рекомендована література

1. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: Навч. посібник. – К., 2005. – 336 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. – К., 2001. – 576 с.
3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. – Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 656 с.
5. Педагогічна майстерність / За ред. І. Зязюна. – К., 1997. – 349 с.

Семінарське заняття № 18

Тема: Шляхи підвищення педагогічної майстерності

План

1. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності.
2. Використання передового педагогічного досвіду та впровадження досягнень педагогічної науки.
3. Підвищення кваліфікації вчителів та атестація педагогічних кадрів. Роль методичних об'єднань учителів.

Основні поняття: передовий педагогічний досвід, кваліфікація, атестація педагогічних кадрів, методичні об'єднання учителів.

Питання для обговорення:

1. Методичні об'єднання учителів.
2. Діяльність шкільної атестаційної комісії.
3. Які ви знаєте категорії педагогічних працівників?

Рекомендована література:

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник. – К., 2001. – 576 с.
2. Васянович Г.П. Педагогічна етика. – Львів, 2005. – 344 с.
3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності. – Львів: Видав. центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2007. – 608 с.
4. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навч. посібник. – К., 2001. – 656 с.

Самостійна робота

Тема: Система освіти в Україні

Опрацювати питання:

1. Принципи побудови системи освіти в Україні.
2. Структура системи освіти.
3. Типи навчально-виховних закладів.

Контрольні питання:

1. Проаналізуйте стратегічні завдання у галузі вищої освіти.
2. Перерахуйте принципи системи освіти України.
3. Назвіть мету та основні завдання вищих навчальних закладів. Які освітні заклади вважаються вищими навчальними закладами.
4. Як відбувається підготовка науково - педагогічних та наукових кадрів в Україні ?
5. Назвіть типи навчально-виховних закладів, що забезпечують загальноосвітню і професійну підготовку учнів.
6. Назвіть мету та основні завдання навчання і виховання дітей у загальноосвітній школі.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с.

Тема: Суть і завдання виховного процесу в школі

Опрацювати питання:

1. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості.
2. Орієнтовний зміст виховання учнів у школі.
3. Принципи національного виховання.
4. Основні напрями національного виховання.

Контрольні питання :

1. Охарактеризуйте принципи національного виховання. Розкрийте вимоги і особливості реалізації принципів народності; гуманізації; демократизації; природовідповідності.
2. Доведіть соціальне значення принципів національного виховання як основи вдосконалення виховного процесу у сучасній школі.
3. Обґрунтуйте, що загальні принципи виховання включають в себе і принципи педагогіки і народознавства..
4. Розкрийте сутність понять: мета національного виховання, загальнолюдські гуманістичні моралі, принципи загальнолюдської моралі, духовність, художньо-естетична освіченість і вихованість, трудова активність, фізична культура, екологічна культура, розвиток індивідуальних здібностей і таланту молоді.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с.

Тема. Мета та завдання соціально-виховної роботи

Опрацювати питання:

1. Основні категорії та поняття.
2. Фактори соціалізації дітей та молоді.
3. Особливості соціально-виховної роботи в сучасних умовах.
4. Принципи виховної роботи. Принцип демократизації. Принцип народності. Принцип емоційності. Принцип гуманізації та духовності.

Основні поняття

Соціалізація, виховна робота, демократизація, народність, емоційність, гуманізація, духовність.

Практичні завдання

1. Виписати основні поняття теми, відшукати їх визначення у словниках, енциклопедіях.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Що є предметом виховної роботи?
2. Перелічіть основні завдання виховної роботи.
3. На яких принципах ґрунтується виховна .
4. Які принципові зміни простежуються в організації виховної роботи в сучасній школі.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.

Тема: Класний керівник як організатор позаурочної діяльності учнів

Опрацювати питання:

1. Завдання класного керівника в системі виховної роботи..
2. Класний керівник як організатор позаурочних заходів.
3. Роль планування та аналізу в організації позаурочної діяльності.
4. Вимоги до планування позаурочної діяльності. Види планів.
5. Планування спільної позаурочної діяльності педагогів і дітей.
6. Планування власної діяльності класного керівника.

Основні поняття

Позаурочні заходи, планування, система виховної роботи.

Практичні завдання

1. Опрацювати наказ МОН України “Про затвердження положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти“ від 6 вересня 2000 р. № 434
2. На основі опрацювання "Педагогічної газети", "Виховної роботи в школі" скласти список рекомендованих статей на допомогу класному керівнику.
3. Ознайомитись із видами планів класного керівника та сучасними вимогами до їх складання.
4. Скласти орієнтовний план виховної роботи класного керівника за запропонованим зразком
5. Ознайомтесь з планом роботи одного з класних керівників і зробіть висновки, наскільки повно охоплює він різні сфери життя учнів, наскільки він конкретний, чи дає простір для творчості дітей

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Яке місце займає класний керівник у системі виховання учнів?
2. Розкрийте компоненти змісту педагогічної діяльності класного керівника.
3. Які, на Вашу думку, найважливіші зміни відбулися в діяльності класного керівника в сучасній школі?

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур’єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.

Тема: Поняття вихованості, показники та методи діагностування вихованості учнів

Опрацювати питання:

1. Програма вивчення особистості учня.
2. Програма вивчення учнівського колективу.
3. Критерії та показники вихованості учнів, рівні вихованості, етапи вивчення вихованості особистості.

Основні поняття

Вихованість, особистість, показники вихованості, рівні вихованості.

Практичні завдання

1. Ознайомитись з існуючими програмами вивчення особистості учня та учнівського колективу
2. Скласти психолого-педагогічну характеристику на учня і на клас.
3. Розробити орієнтовну програму спостереження за учнями класу і колективом.
4. Проаналізувати різні варіанти характеристик колективів учнів школи, складених учителями.
5. Скласти соціальний паспорт класу.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Які педагогічні заходи планує класний керівник щодо організації і згуртування учнівського колективу?
2. Які риси характеру формуються у дитини, коли вона бере участь у колективній творчій справі?
3. Розкрийте можливості колективної форми роботи для створення доброзичливих стосунків.
4. Висловіть свою точку зору щодо оцінювання результатів діяльності підлітків.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.

Тема: Методика роботи з батьками. Зміст і форми роботи класного керівника з батьками.

Опрацювати питання:

8. Методика підготовки і проведення батьківських зборів.
9. Робота батьківського комітету класу і школи.
10. Методика індивідуальної роботи класного керівника з батьками.
11. Формування педагогічної культури батьків.
12. Форми і методи надання допомоги батькам у роботі з дітьми, поведінка яких вимагає психолого-педагогічної корекції в умовах сім'ї.
13. Піклувальна Рада школи.

Основні поняття

Педагогічна культура батьків, батьківський комітет, психолого –педагогічна корекція.

Практичні завдання

1. Проаналізуйте одну з форм організації спільної виховної діяльності класного керівника і сім'ї.
2. Поговоріть з класним керівником однієї з шкіл про його роботу з батьками. Дізнайтеся про систему його роботи з батьківським активом, з групами батьків — батьками, рідними невстигаючих або недисциплінованих учнів, з тими, хто є вітчимою або мачухою. Розпитайте про індивідуальну роботу з батьками: відвідування їх вдома, виклик до школи, з якою метою влаштовуються зустрічі з батьками, який характер бесід, результати. Як проводяться класні батьківські збори, їх тематика, методика роботи з батьками на зборах. Запишіть найцінніше з досвіду роботи класного керівника.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Охарактеризуйте основні напрямки роботи класного керівника з батьками.
2. Проаналізуйте виховні функції сім'ї. У чому виражається єдність громадського і сімейного виховання?
3. Які форми зв'язку школи з батьками вам відомі?
4. Як активізувати діяльність батьківських зборів?
5. Як залучити батьків до проведення консультацій з проблем сімейного виховання?
6. Які форми роботи з батьками Ви вважаєте найбільш ефективними?

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.

Тема: Спільна діяльність школи і позашкільних закладів

Опрацювати питання:

1. Участь дітей позбавлених опіки і піклування у загальношкільних та громадських заходах.
2. Дитячі та молодіжні організації.
3. Участь дітей у діяльності гуртків, клубів за інтересами та навчальних закладів поза школою.
4. Робота Центрів соціальних служб для молоді.

Основні поняття

Опіка, піклування, молодіжні організації, соціальні служби для молоді.

Практичні завдання

1. Ознайомитись з соціальною картою дитини, що знаходиться в притулку та з картою клієнта центру соціальних служб для молоді.
2. Розробити власні рекомендації щодо розв'язання конфліктних ситуацій
3. Законспектувати :
 - Приходько В. Превентивна педагогіка//Виховна робота в школі .- 2006.-№3;
 - Дитина в кризовому соціумі: як її розуміти//Шкільний світ. – 2004,
4. Відвідайте одну-дві позашкільні установи, ознайомтеся із змістом та методикою їх роботи, формами взаємодії школи і позашкільних установ з питань виховання учнів. Продумайте шляхи вдосконалення роботи цих закладів.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Що таке позашкільний навчально-виховний заклад?
2. Як ви можете пояснити сутність взаємодії школи і позашкільних закладів?
3. Охарактеризуйте основні напрямки діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.
4. Проаналізуйте систему зв'язків сучасної школи з окремими позашкільними закладами.
5. Визначте шляхи підвищення спільної діяльності школи і позашкільних закладів.

Рекомендована література:

1. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.

Тема: Методи виховної роботи з учнями

Опрацювати питання:

1. Методи виховання.
2. Індивідуальна робота з учнями.
3. Бесіда як метод виховання. Методика підготовки та проведення бесіди.
4. Диспут як один із методів виховної роботи. Методика підготовки та проведення диспуту, вимоги до нього.
5. Класна година: функції напрямки у змісті, форми проведення.
6. Значення колективних творчих справ у формуванні особистості учня. Технологія підготовки КТС.

Основні поняття

Методи, диспут, бесіда, година класного керівника, колективні творчі справи.

Практичні завдання

2. Підготуйте повідомлення на тему «Індивідуальна робота з учнями в Павлівській школі»
2. Придумайте педагогічну ситуацію на використання методів організації діяльності.
3. Підготуйте етичну бесіду для учнів.

Запитання та завдання для перевірки знань

6. Розкрийте сутність методів, прийомів і засобів виховання.
7. Дайте аналіз різних підходів до класифікації методів виховної роботи з учнями.
8. Наведіть приклади застосування класним керівником традиційних методів виховання.
9. Дайте оцінку народно-педагогічних методів виховання.
10. Обґрунтуйте роль методів самовиховання у формуванні особистості.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.

Тема: Тенденції розвитку учнівського самоврядування

Опрацювати питання:

1. Завдання учнівського самоврядування.
2. Принципи, права та обов'язки ради самоврядування.
3. Орієнтовні форми діяльності з учнівським колективом.
3. Умови ефективного педагогічного керівництва органами учнівського самоврядування.

Основні поняття

Самоврядування, рада школи, учнівський комітет, шкільний референдум, учнівське віче.

Практичні завдання

1. Підготувати рольову гру згідно теми “Учнівське самоврядування” (“Вибори”)
2. Ознайомтесь в одній із шкіл з роботою учнівського самоврядування:

яка структура органів самоврядування, на який термін, ким і як обирається, який обсяг їх роботи, їх права та обов'язки, план роботи окремих секторів і як він виконується. Поговоріть з учнями і тактовно виясніть, наскільки авторитетні серед них органи самоврядування. Взнайте відгуки вчителів про роботу самоврядування, зробіть висновки про позитивне в їх діяльності. Які пропозиції внесли б ви про поліпшення їх роботи.

Запитання та завдання для перевірки знань

1. Що відомо вам про участь учнів в органах управління?
2. Яка позиція педагогів щодо дитячого самоврядування?
3. Які відомі вам методики педагогічної допомоги у співробітництві з об'єднаннями дітей, підлітків і дорослих ?
4. Назвіть принципи учнівського самоврядування.
5. Назвіть органи самоврядування в школі і дайте їм характеристику.
6. Від чого залежить наявність самоврядування в школі?
7. Чи брали Ви у шкільні роки участь у діяльності органів учнівського самоврядування?
8. Методика проведення класних зборів, як вищого органу учнівського самоврядування.

Рекомендована література

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр, К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.

Тема : Формування основ наукового світогляду учнів

Опрацювати питання:

- 1.Поняття про світогляд.
- 2.Шляхи формування світогляду.

Контрольні питання :

- 1.Розкрийте сутність поняття «світогляд»?
- 2.Проаналізуйте потенційні можливості вашої дисципліни щодо формування наукового світогляду учнів.
- 3.Розкрийте сутність релігійного світогляду.
- 4.Охарактеризуйте сутність та зміст морального виховання у національній школі.
- 5.Визначте етапи розвитку національної свідомості людини.
6. Розкрийте зміст системи моральних цінностей.
- 7.Поясніть, чому виховання свідомої дисципліни, обов'язку і відповідальності є актуальним у сьогоденних умовах.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна.Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М.Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. .Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. .Омельяненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омельяненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. –

Тема: Розумове виховання учнів

Опрацювати питання:

- 1.Завдання і зміст розумового виховання.
- 2.Знання, уміння, навички – основа розумового виховання.
- 3.Розумове виховання на уроках, у процесі позакласної і позашкільної виховної роботи.
- 4.Інтелектуальний розвиток учнів.

Контрольні питання :

- 1.У чому полягають завдання розумового виховання ?. Визначте шляхи, засоби та форми їх реалізації в навчально - виховній роботі.
- 2..Обґрунтуйте важливість розвитку мислення і різних його видів.
- 3..Доведіть необхідність формування в учнів культури розумової праці.
- 4..Які вміння входять до культури розумової праці?
- 5.Чому у системі розумового виховання важливе місце займає мовна культура учнів?

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна.Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М.Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. .Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. .Омельяненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омельяненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. ОмеляненкоВ. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с.

Тема Основи морального виховання учнів

Опрацювати питання:

- 1.Основа теорії і практики морального виховання.
- 2.Зміст морального виховання.
- 3.Статеве виховання як складова частина морального виховання школярів.

Контрольні питання :

- .1. У чому полягають завдання морального виховання.
- .2. Доповніть текст. Моральне виховання – це...
 - а) виховна діяльність школи і сім'ї, що має метою формування моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок;
 - б) цілеспрямоване формування моральної свідомості, розвитку морального почуття й формування звичок моральної поведінки людини відповідно до певної ідеології;
 - в) прищеплення норм і принципів, моральних ідеалів і почуттів;
 - г) прищеплення моральних норм і якостей, які є регулятором взаємовідносин у суспільстві, узгодження дій і вчинків людей.
- .3. Що таке акселерація, у чому вона проявляється і які причини цього явища?

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00

Тема.: Трудове виховання і професійна орієнтація учнів

Економічне виховання школярів.

Опрацювати питання:

1. Система трудового виховання.
2. Види й організація трудової діяльності учнів.
3. Профорієнтація школярів.
4. Основи економічного виховання.

Контрольні питання :

1. З'ясуйте завдання трудового виховання:

а) психологічна підготовка до праці, підготовка до свідомого вибору професії, виховання моральних почуттів;

б) психологічна підготовка до праці, підготовка до свідомого вибору професії, практична підготовка до праці;

в) оволодіння основними принципами сучасного виробництва, формування вмінь і навичок використання простих знарядь праці;

г) підготовка до свідомого вибору професії, практична підготовка до праці, вивчення всіх видів сучасного виробництва.

2. Розкрийте сутність взаємозв'язків між загальною і політехнічною освітою та трудовим вихованням і профорієнтацією

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.

2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.

3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.

4. Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.

5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.

6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

Тема . Основи естетичного виховання школярів

Опрацювати питання:

1. Естетика як основа естетичного виховання.

2. Суть, завдання і форми естетичного виховання.

Контрольні питання :

1. Визначте завдання естетичного виховання та окресліть шляхи реалізації їх у навчально-виховній роботі.:

а) виховання естетичних смаків, формування естетичних понять і поглядів, переконань, вироблення навичок і вмінь вносити в життя красу, розвиток творчих здібностей;

б) виховання художніх смаків, формування умінь і навичок творити прекрасне, виховання емоцій;

в) розвиток творчих здібностей, розвиток пізнавальних здібностей, виховання емоцій;

г) формування навичок естетичної поведінки, виховання емоцій, формування умінь творити прекрасне.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур’єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00

Тема . Фізичне виховання учнів

Опрацювати питання:

1. Роль і місце фізкультури і спорту в житті школярів.
2. Завдання, зміст і форми фізичного виховання в школі.

Контрольні питання :

1. Проаналізуйте особливості взаємозв’язків між трудовим, фізичним та естетичним вихованням.
2. Визначте завдання фізичного виховання :
 - а) підготовка до захисту Батьківщини, виховання волі, розвиток пізнавальних здібностей;
 - б) виховання здорової зміни, практична підготовка до праці, виховання волі;
 - в) тренування і загартування організму, розвиток пізнавальних сил, формування волі;
 - г) виховання здорової зміни, підготовка до захисту Батьківщини, підготовка до фізичної праці.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур’єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.

4. .Кузьмінський А.І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А.І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. .Омельяненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омельяненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.

Тема: Управлінська діяльність керівника школи

Опрацюйте питання

1. Методи управління.
 - а) економічні;
 - б) організаційно-педагогічні;
 - в) соціально-психологічні.
2. Стиль управління школою.

Контрольні запитання

1. Назвіть провідні функції методів управління.
2. Підтвердіть конкретними прикладами те, що економічні методи активізують людський фактор. Назвіть економічні методи управління.
3. Розкажіть з якою метою застосовуються організаційно-стабілізуючі методи (регламентування, нормування, інструктування).
4. У чому полягає сутність розпорядних та стимулюючих впливів?
5. У яких формах реалізується педагогічний аспект організаційно-педагогічних методів управління.
6. Проаналізуйте зміст і значення соціологічних методів управління. Порівняйте організаційно-педагогічні та соціологічні методи.
7. Охарактеризуйте сутність психологічних методів управління.
8. Визначте об'єктивні і суб'єктивні фактори під впливом яких формується стиль керівника.
9. Порівняйте характерні особливості авторитарного, демократичного і ліберального стилів управління.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00
8. Тягур, Р. С. Педагогіка: навчальна робота студента [Текст]: навч.-метод. посібник / Роман Степанович Тягур, М. М. Соя. – Ів.-Франківськ : Плай, 2001. – 112 с.

Тема: Аналіз навчально-виховного процесу

Опрацюйте питання:

1. Інформаційне забезпечення внутрішнього управління:
 - а) оперативна інформація;
 - б) стратегічна інформація;
 - в) цілісна система шкільної педагогічної інформації.
2. Підвищення аналітичної основи управління:
 - а) системний аналіз уроку;
 - б) логіка аналізу виховного заходу;
 - в) параметри якості знань і рівня вихованості школярів;
 - г) аналіз підсумків навчального року;
 - д) визначення завдань на новий навчальний рік.

Контрольні питання:

1. З'ясуйте, завдяки яким умовам реалізується одна із закономірностей управління – його безперервність.
2. Розкрийте сутність управлінської інформації.
3. Визначте зміст оперативної і стратегічної інформації.
4. Охарактеризуйте цілісну систему шкільної педагогічної інформації.
5. Доведіть важливість і необхідність проведення педагогічного аналізу навчально-виховного процесу.

6. Назвіть етапи процедури педагогічного аналізу.
7. Визначте вихідні положення аналізу уроку.
8. Наведіть один із можливих варіантів аналізу уроку.
9. Розкрийте логіку аналізу виховного заходу.
10. Перерахуйте параметри, за якими можна оцінювати якість знань і рівень вихованості школярів.
11. Висловіть власну думку щодо аналізу готовності школярів до продовження освіти.

Рекомендована література:

1. Закон України «Про освіту» – Урядовий кур'єр ,К; 2017 р.
2. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
4. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
5. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
6. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
7. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00

Тема: Планування навчально-виховного процесу у школі

Опрацюйте питання:

1. Принципи планування роботи школи.
2. Системний, комплексний підхід до складання планів:
 - а) перспективний план роботи школи;
 - б) план роботи школи на рік;
 - в) комплексно-цільове планування;
 - г) календарний план роботи школи на навчальну чверть;
 - д) планування навчального процесу вчителем;
 - е) план роботи керівника школи.

Контрольні запитання:

1. Доведіть, що планування – провідна функція управління.
2. Охарактеризуйте принципи планування.

3. Розкрийте зміст перспективного плану роботи школи.
4. Проаналізуйте річний план роботи школи.
5. Поясніть, у чому виявляється демократизація процесу планування.
6. Визначте зміст і значення комплексно-цільового планування.
7. З якою метою складається календарний план роботи школи на чверть.
8. Обґрунтуйте важливість і необхідність планування навчального процесу вчителем.
9. Дайте характеристику оперативного і річного плану роботи директора школи.
10. Назвіть елементи системи загальношкільного планування.

Практичне завдання

Підготуйте конспект уроку з української мови (згідно спеціальності) для учнів 6-го класу.

Рекомендована література:

1. Волкова Наталія Павлівна. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 2-ге, перероб., доп. / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
2. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія [Текст] / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – Рівне : Вища школа, 1996. – 237 с.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка: завдання і ситуації / А. І. Кузьмінський ; Ред. Белиба А. І. – К. : Знання-Прес, 2003. – 429 с.
4. Мойсеюк Неля. Педагогіка [Текст]: навчальний посібник., 5-е видання, доповнене і перероблене. / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
5. Омеляненко С. В. Педагогіка: тестові завдання [Текст]: навч. посіб. / Світлана Віталіївна. Омеляненко. – К. : Знання, 2008. – 391 с. – (Вища освіта XXI століття).
6. Омеляненко В. Л. Педагогіка : завдання і ситуації: Практикум.- 2-ге вид., випр. / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський, Л. П. Вовк. – К. : Знання-Прес, 2006. – 423 с. – 35,00

Орієнтовні форми контролю знань студентів

Контрольна робота

Варіант 1.

1. Окресліть головні аспекти мети процесу виховання.
2. Розкрийте особливості прояву справжнього авторитету.
3. В яких сферах проявляється учнівське самоврядування.
4. Які із перелічених навичок і вмінь потрібні педагогу для підготовки та проведення бесіди:
 - а) формулювати мету бесіди, керуватися принципами виховання, забезпечувати конкретність та ясність викладу матеріалу;
 - б) знаходити переконливі факти й аргументи;
 - в) розповідати логічно, переконливо, емоційно;
 - г) контактувати з аудиторією, викликати й підтримувати в учнів увагу та інтерес, створювати проблемні ситуації, активізувати сприйняття й осмислення матеріалу бесіди;
 - д) установлювати педагогічно доцільні взаємини з учнями;
 - є) користуватися наочними посібниками й технічними засобами. Увага зверталася також на зовнішній вигляд майбутнього вчителя, - його поставу, міміку, жести тощо.

Варіант 2.

1. Як, по-вашому може поєднатися всебічний розвиток особистості й розвиток здібностей до певного виду діяльності. Обґрунтуйте відповідь.
2. Охарактеризуйте основні напрями діяльності класного керівника.
3. Яку структуру має учнівське самоврядування?
4. Підготуйте пропозиції щодо підвищення ефективності спільної виховної роботи батьків та Вас як “класного керівника“ стосовно учня:

Із характеристики учня 5 класу Василя К.

Хлопець систематично пропускає уроки, рідко виконує домашні завдання, не встигає майже з усіх предметів.

У класі ні з ким не дружить. На зауваження, критику і поради класного керівника не реагує. Палить. Схильний до обдурювання товаришів та крадіжок. Був затриманий черговими у шкільній роздягальні, коли нишпорив по чужих кишенях. Відбирає гроші в учнів молодших класів. Згубно впливає на Василя дружба з хлопцями, старшими від нього за віком, які не навчаються в школі й не працюють.

Любить тварин. Головне його захоплення — голуби, на яких він щодня витрачає чимало часу. Мас здібності до малювання, але не розвиває їх.

Василь дуже ревнує батьків до своєї маленької сестрички, якій вони приділяють дуже багато уваги, а до нього, як йому здається, байдужі.

Варіант 3.

1. Перелічіть та охарактеризуйте основні методи виховання у роботі класного керівника.
2. Розкрийте сутність поняття “важковиховуваність”.
3. Які особливості роботи з дітьми в тимчасово створених колективах?
4. Визначте, які методи або прийоми виховання були використані педагогами у поданій нижче ситуації? Проаналізуйте правильність чи неправильність їх застосування.

Ситуація. *Пустуючи, діти розтягли старий паркан у колгоспниці похилого віку. Вона поскаржилася директорові школи. Директор викликав до себе можливих винуватців. — Дуже вчора втомилися? У відповідь - уникливі погляди, несміливі посмішки. Після нетривалої розмови стало ясно - ось вони, винуватці. — Ну що ж, хлопці,— підвів ризику директор,— зробили ви добре діло. Старий паркан віджив свій вік. Коли думаєте закінчити роботу? Після уроків зайдіть до завгоспа, скажіть, що я дав розпорядження видати вам лопати, сокири, цвяхи. Захопіть про всяк випадок дві-три дошки. Там, за повіткою поставте паркан не так, як стояв старий, а рівненько. Годин у сім вечора я підійду перевірю. До вечора хлопці поставили паркан. А через день, за порадою директора, напиляли й нарубали старенькій дров, потім полагодили ворота...*

Варіант 4.

1. Охарактеризуйте основні вимоги щодо роботи класного керівника.
2. Розкрийте сутність етичних бесід та диспутів, їх значення у вихованні школярів.
3. Дайте визначення поняття “виховне середовище” та коротко проаналізуйте його види.
4. Визначте, які методи або прийоми виховання були використані педагогами у поданій нижче ситуації? Проаналізуйте правильність чи неправильність їх застосування.

Ситуація. *Йшов перший урок у I класі. Сорок пар уважних очей були спрямовані на педагога. Затаївши подих, діти слухали розповідь про школу, про правила поведінки. Коли вчителька почала розповідати про чистоту рук, вух, одягу, всі діти поклали перед собою руки на парти і почали їх розглядати, навіть показувати один одному. Вчителька помітила, що у чорноокого хлопчика на першій парті брудні вуха. Вона секунду дивилася на нього, а потім сказала: «А ось подивіться, які брудні вуха в Гриші. Він їх не мив. Таким приходити до школи не можна». Хлопчик почервонів, потім зблід. Тридцять дев'ять інших дітей дивилися на нього: одні - з дитячим інтересом, інші - з співчуттям, а він не знав, куди відвести очі... «Ну, цей вже ніколи більше не прийде до школи з брудними вухами», - подумала вчителька...*

Варіант 5.

1. Охарактеризуйте основні права та обов'язки класного керівника.
2. В чому полягає сутність “методу вибуху”? Хто з відомих педагогів його описав?
3. Проаналізуйте основні проблеми у роботі з обдарованими дітьми.
4. Визначте, які методи або прийоми виховання були використані педагогами у поданій нижче ситуації? Проаналізуйте правильність чи неправильність їх застосування.

Ситуація. *Класний керівник привів до кабінету кількох юних курців. Кинув на стіл пачку сигарет: -Паліть! Хлопці переглянулися, знітилися. Поки не накуритеся до очманіння, додому не підете... Робити нічого - підлітки потяглися за сигаретами. Вчитель мовчки сидів у клубах диму, стежачи, щоб затягувалися по-справжньому. Тим, хто заглядав до кабінету, коротко пояснював: - Курців виховую.*

Варіант 6.

1. Розкрийте та охарактеризуйте основні етапи планування виховної роботи класним керівником.
2. Розкрийте сутність поняття “обдаровані діти” та назвіть види обдарованості.
3. Що таке “критерії вихованості”?
4. Підготуйте пропозиції щодо підвищення ефективності спільної виховної роботи батьків та Вас як “класного керівника” стосовно учня:

Із характеристики учня 9 класу Геннадія С.

Геннадій привертає до себе увагу демонстративним небажанням учитися. Негативні враження підсилюються його неохайністю і вульгарністю. Може посеред уроку без дозволу піти з класу, образити вчителя або учня.

Однокласники його не люблять. Геннадій завжди відмовляється чергувати, брати участь у суботниках та інших трудових справах, висміює інших.

Батьки хлопця постійно конфліктують між собою й не звертають на сина жодної уваги.

Одного разу на ковзанці до однокласниці Геннадія причетилися сторонні хлопці. Не зумівши втекти від них, дівчина пронизливо закричала, її крик почув Геннадій. Він швидко «розібрався» з хлопцями, які чіплялися до неї. Потім підійшов, допоміг встати, обтрусив сніг. Дівчина, вкрай здивована, вдячно подивилася на свого рятівника, в якого на лобі синіла велика туля, була розбита губа, проте вираз обличчя був дуже задоволений.

Варіант 7.

1. Дайте загальну характеристику основних структурних компонентів плану виховної роботи класного керівника.

2. В чому суть діагностики виховання?

3. Година класного керівника, її орієнтовний зміст.

4. Кого ви розумієте під активом? Як вихователю треба ставитися до органів самоврядування? Із наведених відповідей оберіть правильну.

1. Активістами треба вважати тих учнів, які відмінно вчать і виявляють беззаперечну слухняність. Учитель-вихователь сам визначає, кого із активістів необхідно призначити в органи самоврядування.

2. Активом необхідно вважати тих членів колективу, які свідомо виконують вимоги вихователя, виявляють активність у розв'язанні завдань життєдіяльності колективу. Учні самостійно вирішують питання обрання уповноважених колективу з числа активістів.

3. Безперечно, активісти відіграють важливу роль у життєдіяльності колективу. Вони самі виділяються в колективі і стають лідерами. Тому обирати їх немає потреби.

4. У дійсності активом вважають таку групу вихованців, які виступають ініціаторами у всіх справах, виявляють особисту діловитість. Вихователь має виділити таку групу, орієнтувати на неї інших учнів та вимагати від останніх підкорятися їхній волі.

5. Правильної відповіді немає

Варіант 8.

1. Охарактеризуйте основні критерії вихованості особистості.

2. В чому суть бесіди, як одного із методів виховання? Види бесіди.

3. Який термін перебування дітей в оздоровчих таборах (в залежності від пір року)?

4. Підготуйте пропозиції щодо підвищення ефективності спільної виховної роботи батьків та Вас як "класного керівника" стосовно учня:

Із характеристики учня ІІ класу Михайла П.

Хлопець сумлінно ставиться до навчання, цілеспрямований, організований, зібраний, дисциплінований. Виконує всі доручення. Мріє вступити до університету на факультет міжнародних відносин.

Проте однокласники вважають, що поведінка Михайла має антигромадський характер. Хлопцеві байдуже, що в класі є учні, які потребують допомоги у навчанні, він ніколи й нікому не допоможе, якщо це не буде офіційно доручено.

Відлюдькуватий, не має друзів, стоїть поза колективом. Громадську роботу виконує заради власної користі. Поміркованість хлопця з позитивної якості вже давно перетворилася на розважливий егоїзм, споживацьке ставлення до навчання, громадської роботи і до школи загалом. Михайло — єдина дитина у сім'ї. Батьки вельми задоволені своїм сином і всіляко підтримують його честолюбні, егоїстичні прагнення. Жодних обов'язків удома хлопець не має.

Одного разу Михайло сидів біля свого будинку й читав книжку. В цей час додому поверталася його мати з двома важкими сумками. Жінка часто зупинялася перепочити. Син бачив її, однак продовжував читати книжку. Помітивши це, сусід вийшов на вулицю й підніс її сумки. Потім, звертаючись до Михайла, сказав: «Юначе, матері треба допомагати!» Хлопець зашарівся, проте мати намагалася виправдати сина тим, що він готується до іспитів.

Варіант 9.

1. Охарактеризуйте рівні та стадії моральної вихованості.
2. Розкрийте суть основних етапів підготовки та проведення бесіди.
3. Проаналізуйте особливості виховної роботи в ЛОЗ .
4. Вихователі до цього часу по-різному ставляться до обрання органів самоврядування. Із наведених суджень оберіть найбільш прийнятні з позицій вимог принципу демократизації школи.

1. Незалежно від того, на якій стадії розвитку знаходиться колектив, вихователю необхідно мати міцну основу. Тому необхідно призначати в органи самоврядування найбільш відданих учнів. Адже учні ще не мають достатньої соціальної зрілості, щоб обирати своїх керівників.

2. При достатній сформованості колективу вихователь повною мірою надає право учням обирати органи самоврядування на засадах повної демократії. Адже вихованці добре знають своїх товаришів і цілком можуть доручити їм функції керівництва.

3. Органи самоврядування — це уповноважені колективу, на яких покладаються обов'язки здійснювати функції організації життєдіяльності вихованців. Тому можна допустити обрання таких органів тільки в колективі, який перебуває на 3-й стадії розвитку.

4. В обранні органів самоврядування необхідно спиратися на актив. Вихователь спільно з активом вирішує, кого обрати до складу органів самоврядування й інформує про це інших членів колективу.

5. Правильної відповіді немає.

Варіант 10.

1. Поясніть, чому вихованість особистості є цілісним утворенням?
2. Охарактеризуйте основні правила підготовки та проведення індивідуальної бесіди.
3. Окресліть основні виховні функції педагогічного колективу під час роботи в ЛОТ.
4. Подумайте:
 - 1) як має вчинити класний керівник у даній ситуації, щоб газета виходила і далі та щоб Олег був у складі редколегії?

2) Які заходи варто вжити щодо "ображених" і класного колективу в цілому?

Ситуація. *Стінна газета шостого класу щоразу викликала у школярів живий інтерес. До складу редколегії входили дисципліновані, працьовиті учні. У газеті відводилось багато місця критиці. Якимось членом редколегії Олег У. написав замітку, в якій висміяв деякі вчинки своїх товаришів. Це викликало у класі своєрідну бурю. Класний керівник О.Т. відчула щось недобре. А після уроків Олег підійшов до О.Т. із сльозами на очах і заявив:*

—Більше до газети писати не буду.

—Чому? Адже правду написав? Не доносив, не брехав?

—Дівчата, про яких я писав, не розмовляють зі мною, а Сергій Д. назвав зрадником.

О.Т. хотіла заспокоїти учня, але він уже втік.

Варіант 11.

1. Охарактеризуйте основні етапи виховання.
2. Спробуйте дібрати педагогічні засоби, які зможуть змінити позицію учня у системі колективних відносин.
3. Дайте характеристику диспуту, як одному із дієвих методів виховання особистості.
4. Подумайте: Як має діяти класний керівник? Із запропонованих альтернативних рішень оберіть ті, які ви вважаєте правильними з позиції діяльності класного керівника.

Ситуація: Колектив 9-го класу перебуває на 3-й стадії розвитку. Учні класу отримали завдання очистити шкільне подвір'я і спортивний майданчик від снігу, який випав минулої ночі, і залити ковзанку.

1. Запросити органи самоврядування класу, повідомити їм розпорядження директора школи, чітко розподілити обов'язки між членами колективу, встановити терміни виконання. Одночасно забезпечити контроль за якістю роботи.

2. Провести короткі інструктивні збори учнів класу, дати доручення,

окреслити ділянки роботи для кожного учня, зобов'язати старосту контролювати роботу і доповісти класному керівникові про виконання.

3. Поінформувати колектив класу про поставлене завдання, доручити спільно розв'язати усі організаційні питання і не забути вписати у трудову ланку самого класного керівника. Після виконання роботи підвести підсумок.

4. Розташувати учнів на подвір'ї школи, поставити завдання прибрати сніг і облаштувати ковзанку. Створити трудові ланки. Закріпити за кожною ланкою ділянку роботи. Класному керівникові забезпечити контроль за ходом виконання роботи.

5. Правильної відповіді не має.

Варіант 12.

1. Охарактеризуйте основні етапи вивчення особистості учня та написання на нього психолого-педагогічної характеристики.

2. Роз'ясніть у чому полягає суть дискусії та запропонуйте власні варіанти дискусійних тем для дітей старшого шкільного віку.

3. В чому полягають особливості виховної роботи з дітьми в ЛОТ.

4. Складіть програму ваших дій з колективом.

Ситуація. *Вас призначили класним керівником колективу, який перебуває на третій стадії розвитку. Попередній класний керівник, учитель історії, виховував школярів протягом 5 років. Але його призначили директором іншої школи. Учні рішуче не хочуть вас приймати. Та директор наполегливо зобов'язує бути класним керівником.*

Варіант 13.

1. Охарактеризуйте основні етапи вивчення класного колективу та складання на нього психолого-педагогічної характеристики.

2. Запропонуйте свої поради батькам для роботи з обдарованими дітьми.

3. Охарактеризуйте основні етапи проведення диспуту.

4. Проаналізуйте, причини такої негативної поведінки сина. Що б ви порадили молодим людям, щоб запобігти подібним помилкам.

Ситуація. *У сім'ї, яку мені доводилось спостерігати, ріс хлопчик. Я знаю його від півтора року. Ріс хорошиий хлопчик, батьки були хороші. Батько був артистом. Мати була домогосподаркою.*

Батько помер, коли хлопчикові було дванадцять років. Коли сестра була маленькою дівчинкою, брат її дуже жалів. Тепер він не жаліє ні матері, ні сестри.

Чому так сталося, що після смерті батька з хорошого хлопчика вийшов грубий, зухвалий шістнадцятирічний хлопець. Адже мати любила дітей і віддавала їм останнє, вона і тепер сама не з'їсть, а сина нагодує.

Варіант 14.

1. Поміркуйте, якими якостями повинен володіти педагог, котрий працює з обдарованими дітьми.

2. Охарактеризуйте основні правила ведення дискусії.

3. Окресліть основну мету роботи ЛОТ.

4. Що ви розумієте під методом виховання? Оберіть правильну відповідь.

А. Під методами виховання варто розуміти діяльність учителя й учнів з метою активізації їхнього соціального розвитку.

Б. Метод виховання — це діяльність вихователя, в результаті чого вихованці засвоюють необхідні правила поведінки.

В. Метод виховання — це спосіб впливу вихователя на свідомість і волю вихованця з метою формування у нього бажаних якостей.

Г. Правильної відповіді немає.

Варіант 15

1. Охарактеризуйте основні типи важковиховуваних підлітків.

2. Обґрунтуйте значення КТС у формуванні особистості учня.

3. Дайте характеристику кадрового забезпечення працівників ЛОТ.

4. **Ситуація.** Опишіть, якою буде ваша реакція на дію учня.

Один із восьмикласників постійно порушує дисципліну. Нарешті ви, втративши терпіння, наказуєте йому залишити клас. — "А ви не маєте права виставляти мене з класу. Я не вийду," — каже хлопець.

А. Ви наполягаєте на своєму.

Б. Погрожуйте, що інакше залишите клас ви.

В. Нагадуєте учневі, що в нього, крім прав, є ще й обов'язки.

Г. Запропонуйте власний варіант

Варіант 16

1. Охарактеризуйте основні причини виникнення конфліктів між педагогами та дітьми.

2. В чому полягає суть колективної творчої справи?

3. Хто є головною особою в ЛОТ та в чому полягають їх функціональні обов'язки?

4. Визначте, в яку групу включені педагогічні поняття, які є структурними компонентами процесу виховання.

- А. Сприймання, вимогливість, доступність, практична діяльність.*
- Б. Самовиховання, формування переконань, гуманізм, етична культура.*
- В. Оволодіння правилами поведінки, формування почуттів і переконань, формування умінь і навичок у поведінці.*
- Г. Правильної відповіді немає.*

Варіант 17

1. Охарактеризуйте основні етапи корекційної діяльності вихователя.
2. Опишіть технологію підготовки КТС.
3. Які особливості тимчасово створеного дитячого колективу.
4. Уявіть, що Ви класний керівник. Складіть програму виходу із запропонованої ситуації

Ситуація.

Вирішили піти зі своїм класом у похід. Недалеко від школи росли два лісових масиви, обидва приблизно на однаковій віддалі. Близько половини дітей живе біля одного лісу, а друга половина — біля другого. Коли оголосили дітям, що має відбутися похід, одні учні зразу закричали: "Підемо до нашого лісу!", а інші: "Ні, до нашого!"

Важко розділитися на дві частини. Перша частина класного колективу продовжувала дотримуватися своєї думки: "Не хочете йти до нашого лісу, то йдіть самі, а нам і дома добре!"

Варіант 18

1. Запропонуйте власні поради щодо розв'язання конфліктних ситуацій між педагогами та дітьми
2. В чому полягає основне завдання учнівського самоврядування.
3. Охарактеризуйте основні напрями виховної роботи в ЛОТ.
4. Вирішіть запропоновану ситуацію. Оберіть прийнятний для Вас варіант дії, обґрунтуйте його

Ситуація.

Ви класний керівник 7-го класу. Ваш вихованець Дмитро Т. за останні тижні значно поліпшив ставлення до навчання, не порушує дисципліни на уроці, як це робив раніше, виявляє товариське ставлення до своїх ровесників у класі. Вирішили написати листа батькам Дмитра, розповісти їм про позитивні зміни у навчанні і поведінці, щоб вони підтримали свого сина. Але як передати листа? Доручити це зробити однокласникам? Раніше такі дії вели до конфліктів між

учнями (Дмитро навіть вдавався до бійки). Особисто Дмитро раніше відмовлявся передавати такі листи батькам, бо закінчувалося це покараннями з боку батька або матері.

- 1) все ж доручу двом учням класу віднести листа батькам Дмитра Т.;
- 2) запрошу Дмитра на бесіду, похвалю його за прояв порядності, дисциплінованості, прочитаю йому листа, попрошу передати його своїм батькам;
- 3) перешлю листа поштою;
- 4) попрошу учнів старших класів передати листа.

Варіант 19

1. Охарактеризуйте основні види обдарованості дітей. Які із них проявляються у більш ранньому віці?
2. Запропонуйте кілька варіантів тем для групової бесіди та обґрунтуйте їх.
3. Окресліть педагогічні завдання в організаційний період табірної зміни.
4. Поміркуйте та дайте педагогічну пораду матері у запропонованій ситуації.

Ситуація.

Молода мама у розмові з класним керівником розповіла: "У мене вийшла суперечка із сусідкою. Моєму синові виповнилося вісім років, і я хотіла б відзначити день народження, влаштувати домашнє свято. А сусідка не погоджується зі мною. "Для чого розбецувати дитину, — говорить вона. — Він хіба дорослий? Ось коли виросте, тоді й буде святкувати день народження. А то дехто з батьків намагається ще й коштовні подарунки давати маленьким дітям".

Може сусідка має рацію?

Чи варто влаштовувати такі свята із запрошенням багатьох гостей ?

Варіант 20

1. Охарактеризуйте основні напрями діяльності класного керівника.
2. В яких сферах проявляється учнівське самоврядування.
3. З яких основних періодів складається табірна зміна.
4. Проаналізуйте запропоновану ситуацію та дайте відповіді на запитання:
 - 1). Як ви ставитесь до таких домовленостей між батьками і дітьми?
 - 2). Коли б ви були батьками, за яких умов ви купували б своїм дітям велосипеди, годинники, магнітофони і як би ви пов'язували це з навчанням дітей?

Ситуація.

Розпочався навчальний рік. Олег Т., учень 6-го класу, у розмові з батьком сказав:

- Тату, якщо я буду вчитися без двійок і трійок, ти купиш мені велосипед? Купиш?

Батько без роздумів порадував сина:

- Безперечно куплю! Але дивись мені, — і похитав синові пальцем.

Олег протягом року виявив неабияку старанність у навчанні. Будь-якими засобами домагався, аби у щоденнику не було трійок і двійок. Задачі з математики і фізики списував у сусідки Світлани.

Батько іноді заглядав у щоденник. Там дійсно не було двійок, лише інколи траплялися трійки.

На початку квітня батько приніс велосипед і урочисто сказав: "Отримуй обіцяне!" Олег зрадив. Після уроку поспішав додому, щоб поїздити на велосипеді.

Варіант 21

1. Розкрийте сутність етичних бесід та диспутів, їх значення у вихованні школярів.
2. Охарактеризуйте основні етапи методики організації учнівського самоврядування.
3. Дайте характеристику основному етапові табірної зміни, її основним завданням.
4. Проаналізуйте запропоновану ситуацію та обґрунтуйте ваші дії

Ситуація.

Урок української мови. Учні 4-го класу працюють над самостійною роботою. Раптом Сашко вигукнув: "А он по сосні скаче білочка?" (Сосна росла під вікнами школи). Всі учні залишили роботу і почали дивитися у вікно, коментуючи дії білочки.

Ваші дії:

- 1) суворо зроблю зауваження усім учням, аби не відволікали увагу від роботи;
- 2) зроблю зауваження Сашкові, аби не збуджував клас;
- 3) запрошу учнів припинити на хвилину роботу і помилуватися красою білочки.

Варіант 22

1. Розкрийте сутність поняття “важковиховуваність”.
2. Яку структуру має учнівське самоврядування?
3. Охарактеризуйте функції вихователів на всіх етапах табірної зміни.
4. Проаналізуйте запропоновану ситуацію та аргументуйте відповіді.

Ситуація.

На уроці літератури в 10-му класі під час пояснення навчального матеріалу Ви помітили, що учні передають один одному записки. А одна записка при передачі з ряду в ряд впала, і учні побачили, що ви це помітили.

Ваші дії:

- 1) *суворим зауваженням припиню такі дії школярів;*
- 2) *припиню пояснення і виділю дві хвилини, щоб учні змогли висловити у записках свої думки до товаришів;*
- 3) *підніму записку і передам учениці за адресою;*
- 4) *підніму записку, прочитаю її перед усіма, присоромлю учнів.*

Варіант 23

1. Дайте визначення поняття “виховне середовище” та коротко проаналізуйте його види.
2. Розкрийте та охарактеризуйте основні етапи планування виховної роботи класним керівником.
3. Охарактеризуйте підсумковий період табірної зміни.
4. Що таке діагностування вихованості? Із перерахованих альтернатив оберіть правильну, обґрунтовуючи помилковість інших.

1.Діагностування вихованості — це контроль за поведінкою й оцінка якостей школярів.

2.Діагностування вихованості включає вивчення, накопичення інформації, аналіз, виявлення ступеня вихованості, прогнозування результатів.

3.Діагностування вихованості —це розпізнання і вивчення істотних ознак вихованості як реалізованих завдань виховання.

4.Діагностування вихованості — не правильне (за встановленими критеріями) оцінювання сформованих якостей особистості.

5.Діагностування вихованості полягає в установленні особистого рейтингу кожного вихованця.

Варіант 24

1. Розкрийте сутність поняття “обдаровані діти” та назвіть види обдарованості.
2. Перелічіть та охарактеризуйте основні методи виховання у роботі класного керівника.
3. Охарактеризуйте роль природних факторів у загартуванні дітей під час відпочинку в ЛОТ.
4. Поміркуйте і виберіть вірне твердження:

Діагностування вихованості спрямоване на:

1. *Визначення потенціальних можливостей вихованців.*
2. *Формування у вихованців соціально цінних якостей.*
3. *Усебічний розвиток особистості.*
4. *Дотримання класним керівником логіки виховного процесу.*
5. *Збагачення позитивного досвіду особистості у процесі взаємодії з вихователем.*

Варіант 25

1. Проаналізуйте основні проблеми у роботі з обдарованими дітьми.
2. В чому суть бесіди, як одного із методів виховання? Види бесіди.
3. Гігієна табірної життя , правила техніки безпеки та їх роль у попередженні дитячого травматизму.
4. Вкажіть, під якими номерами перераховані методи діагностики вихованості?

1) спостереження, 2) самооцінка, 3) розповідь, 4) виховуюча ситуація, 5) експериментальна справа, 6) написання творів, 7) бесіда, 8) експериментальна ситуація, 9) заохочення, 10) рейтинг, 11) навіювання, 12) тестування, 13) приклад, 14) тренування, 15) метод незалежних характеристик, 16) прями питання, 17) дискусії, 18) анкетування.

Варіант 26

1. Розкрийте суть основних етапів підготовки та проведення бесіди.
2. Що таке “критерії вихованості“?
3. Пригадайте, які правила проведення купання дітей у відкритій водоймі та гігієнічні норми загартування дітей водою.
4. Визначте ступінь вихованості учня на основі групи ознак:

1. Активно включається в історико-патріотичну роботу. Упродовж чотирьох років вивчає історичні пам'ятки. До його плану входить і вивчення козацького руху. Самостійно підготував експозицію до

шкільного музею. Доповнив раніше написану історію родоvodu новими фактами.

2. Завжди бере участь у трудових справах, які організуються у школі. Добросовісно виконує трудові завдання.

Працює самостійно.

Зацікавлений у результатах праці.

Ініціатив не проявляє.

Поліпшує свою працю, якщо цього вимагають дорослі.

3. Бере участь у пізнавальній діяльності лише під контролем.

Інколи замість виконання домашніх завдань займається улюбленими справами.

Вважає, що без освіти можна прожити.

Не вміє організувати свою навчальну діяльність.

Разом з друзями пропустив уроки без поважних причин.

Варіант 27

1. Проаналізуйте особливості виховної роботи в ЛОТ.

2. Роз'ясніть у чому полягає суть дискусії та запропонуйте власні варіанти дискусійних тем для дітей старшого шкільного віку.

3. Які особливості роботи з дітьми в тимчасово створених колективах?

4. Із перерахованих показників вихованості виділіть ті, які характеризують інтегральні критерії вихованості особистості:

1) цілеспрямованість, 2) знання моральних норм, 3) участь у трудовій діяльності, 4) активне включення у діяльність, 5) чесність, 6) осмисленість своїх дій, 7) регулярне виконання домашніх завдань, 8) надання допомоги іншим, 9) самостійне виконання дій, 10) відповідальність за свою поведінку, 11) поважне ставлення до інтересів колективу, 12) система цінностей, 13) образа товаришів, 14) корекція власних дій, 15) неохоче виконання доручення, 16) творча праця, 17) відгук на прохання товаришів.

Варіант 28

1. Охарактеризуйте основні етапи виховання.

2. В яких сферах проявляється учнівське самоврядування.

3. Окресліть основні виховні функції педагогічного колективу під час роботи в ЛОТ.

4. Підготуйте пропозиції щодо підвищення ефективності спільної виховної роботи батьків та Вас як "класного керівника" стосовно учня:

Із характеристики учня 5 класу Василя К.

Хлопець систематично пропускає уроки, рідко виконує домашні завдання, не встигає майже з усіх предметів.

У класі ні з ким не дружить. На зауваження, критику і поради класного керівника не реагує. Палить. Схильний до обдурювання товаришів та крадіжок. Був затриманий черговими у шкільній роздягальні, коли нишпорив по чужих кишенях. Відбирає гроші в учнів молодших класів. Згубно впливає на Василя дружба з хлопцями, старшими від нього за віком, які не навчаються в школі й не працюють.

Любить тварин. Головне його захоплення — голуби, на яких він щодня витрачає чимало часу. Мас здібності до малювання, але не розвиває їх.

Василь дуже ревнує батьків до своєї маленької сестрички, якій вони приділяють дуже багато уваги, а до нього, як йому здається, байдужі.

Варіант 29

1. Охарактеризуйте основні правила підготовки та проведення індивідуальної бесіди.

2. Проаналізуйте основні етапи вивчення особистості учня та написання на нього психолого-педагогічної характеристики.

3. Запропонуйте свої поради батькам для роботи з обдарованими дітьми.

4. Вихователі до цього часу по-різному ставляться до обрання органів самоврядування. Із наведених суджень оберіть найбільш прийнятні з позицій вимог принципу демократизації школи.

1. Незалежно від того, на якій стадії розвитку знаходиться колектив, вихователі необхідно мати міцну основу. Тому необхідно призначати в органи самоврядування найбільш відданих учнів. Адже учні ще не мають достатньої соціальної зрілості, щоб обирати своїх керівників.

2. При достатній сформованості колективу вихователь повною мірою надає право учням обирати органи самоврядування на засадах повної демократії. Адже вихованці добре знають своїх товаришів і цілком можуть доручити їм функції керівництва.

3. Органи самоврядування — це уповноважені колективу, на яких покладаються обов'язки здійснювати функції організації життєдіяльності вихованців. Тому можна допустити обрання таких органів тільки в колективі, який перебуває на 3-й стадії розвитку.

4. В обранні органів самоврядування необхідно спиратися на актив. Вихователь спільно з активом вирішує, кого обрати до складу органів самоврядування й інформує про це інших членів колективу.

5. Правильної відповіді немає.

Варіант 30

1. Година класного керівника, її орієнтовний зміст.
2. Охарактеризуйте основні типи важковиховуваних підлітків.
3. Окресліть педагогічні завдання в організаційний період табірної зміни.
4. Визначте, які методи або прийоми виховання були використані педагогами у поданій нижче ситуації? Проаналізуйте правильність чи неправильність їх застосування.

Ситуація. *Пустуючи, діти розтягли старий паркан у колгоспниці похилого віку. Вона поскаржилася директорові школи. Директор викликав до себе можливих винуватців. — Дуже вчора втомилися? У відповідь - уникливі погляди, несміливі посмішки. Після нетривалої розмови стало ясно - ось вони, винуватці. — Ну що ж, хлопці,— підвів риску директор,— зробили ви добре діло. Старий паркан віджив свій вік. Коли думаєте закінчити роботу? Після уроків зайдіть до завгоспа, скажіть, що я дав розпорядження видати вам лопати, сокири, цвяхи. Захопіть про всяк випадок дві-три дошки. Там, за повіткою поставте паркан не так, як стояв старий, а рівненько. Годин у сім вечора я підйду перевірю. До вечора хлопці поставили паркан. А через день, за порадою директора, напиляли й нарубали старенькій дров, потім полагодили ворота...*

Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт

Згідно з навчальним планом студенти заочної форми навчання виконують контрольну роботу з навчальної дисципліни “Методика соціально-виховної роботи в сучасних умовах”.

Мета домашньої контрольної роботи – закріпити знання студентів з даного курсу, перевірити засвоєння студентами теоретичних основ технології виховання та рівень сформованості практичних вмінь та навичок для організації виховної роботи з школярами. Виконуючи завдання контрольної роботи, студент–заочник має висвітлити питання, що визначають рівень його теоретичних знань та практичних умінь, а саме:

- завдання, зміст та особливості виховного процесу в сучасній школі;
- методи, прийоми і засоби виховання;
- форми організації виховної роботи.

Контрольна робота дозволяє перевірити засвоєні студентами знання з дисципліни, засвідчити вміння студента самостійно вивчати теоретичні питання і аналізувати фактичний матеріал з теми, робити узагальнення та висновки.

Студент виконує варіант контрольної роботи, який вибирає. Кожний варіант включає два запитання: перше – теоретичні основи виховного процесу, друге – практичні основи організації виховного процесу.

Робота має складатися з: титульної сторінки; самої роботи; висновків; використаної літератури. Роботу слід оформити акуратно, писати без виправлень і скорочень слів, з обов’язковою нумерацією сторінок, залишаючи поля для зауважень викладача.

Варіанти завдань контрольної роботи для модуля «Теорія виховання»

1.-В

- 1.Розкрийте сутність загальних принципів виховання.
- 2.Поясніть методику підготовки і проведення бесіди з колективом учнів.
- 3.Запропонуйте тематику конкурсів з учнями 5-6 класів.

2-В

- 1.Розкрийте сутність мети і завдань виховання.
- 2.Запропонуйте форми організації процесу виховання.
- 3.Складіть фрагмент проведення шкільного свята (тема за власним вибором).

3-В

- 1.Розкрийте сутність поняття «сучасний зміст виховання школярів».
- 2.Запропонуйте масові форми організації процесу виховання.
- 3.Складіть методичні поради щодо роботи над учнівським проектом.

4-В

- 1.Визначте сутність складових компонентів системи виховної роботи у школі (класі).
- 2.Запропонуйте загальні методи вивчення колективу та особистості.
- 3.Розробіть фрагмент проведення конкурсної програми для підлітків.

5-В

- 1.Роз'ясніть сутність поняття «сучасний зміст виховання» у Національній програмі виховання дітей та учнівської молоді в Україні.
- 2.Запропонуйте алгоритм роботи при проведенні тренінгів
- 3.Розробіть план проведення диспуту на актуальну тему.

6-В

- 1.Дайте поняття «сучасний зміст виховання» як характеристику базових культурних цінностей виховання.
- 2.Розкрийте методику підготовки і проведення класної години.
- 3.Наведіть приклади видів і форм колективної творчої діяльності учнів.

7-В

- 1.Складіть варіант опорної таблиці «Сучасний зміст виховання школярів» за Національною програмою виховання дітей та учнівської молоді в Україні.
- 2.Визначте послідовність етапів організації виховної діяльності педагога–вихователя.
- 3.Розробіть план проведення диспуту на актуальну тему.

8-В

- 1.Розкрийте сутність складових компонентів системи виховної роботи у школі.
- 2.Визначте особливості методів роботи в малих групах. Наведіть приклади.
- 3.Запропонуйте завдання творчим мікрогрупам для проведення художньо-естетичної КТС-концерту "Ромашка".

9-В

- 1.Дайте поняття про виховне заняття, виховний захід, виховну справу, колективну творчу справу.
- 2.Обґрунтуйте мету проведення різних видів педагогічної діагностики.
- 3.Запропонуйте тематику етичних бесід для учнів 5- 6 класів.

10-В

- 1.Встановіть відмінність засобів від методів виховання.
- 2.Визначте особливості методики підготовки і проведення диспуту.
- 3.Запропонуйте орієнтовний план проведення конкурсної програми з учнями.

11-В

- 1.Розкрийте сутність методів виховання,запропонуйте варіант класифікації.
- 2.Порівняйте методику проведення бесіди і диспуту з учнями.
- 3.Розробіть план проведення турніру з учнями.

12-В

1. Поясніть сутність поняття «класифікація форм організації процесу виховання за домінуванням певного виду діяльності». Наведіть приклади.
- 2.Розкрийте методику підготовки і проведення конкурсної програми.
- 3.Запропонуйте орієнтовний план учнівського проекту.

13-В

- 1.Порівняйте групи методів виховання. Запропонуйте варіант таблиці.
- 2.Розкрийте методику підготовки і проведення конкурсної програми.
- 3.Розробіть завдання для проведення інтерактивних вправ у колі (за власним вибором).

14-В

- 1.Дайте поняття про демократичне виховання і визначте характерні ознаки дитини у позиції «суб'єкт виховання".
- 2.Запропонуйте форми колективної творчої діяльності учнів різних видів.
- 3.Розробіть орієнтовний план проведення диспуту на актуальну тему.

15-В

1. Порівняйте поняття «виховне заняття, виховний захід, виховна справа, колективна творча справа».
2. Розкрийте сутність сучасних принципів виховання. Наведіть приклади.
3. Запропонуйте тематику диспутів для старшокласників.

16-В

1. Дайте поняття про колективну творчу діяльність та визначте її основні ознаки.
2. Порівняйте різні види діяльності педагога-вихователя.
3. Запропонуйте тематику позаурочних проектів старшокласників.

17-В

1. Розкрийте сутність педагогічних вмінь вихователя.
2. Дайте поняття про засоби виховання. Наведіть приклади.
3. Визначте форми проведення класної години. Запропонуйте тематику.

18-В

1. Розкрийте сутність методики колективного творчого виховання.
2. Визначте особливості підготовки та проведення театралізованого шкільного свята.
3. Запропонуйте завдання для проведення інтерактивних вправ (за власним вибором).

19-В

1. Розкрийте сутність поняття «сучасні підходи до виховання».
2. Обґрунтуйте вибір педагогом діагностичних методів виховання. Наведіть приклади.
3. Запропонуйте тематику цільових програм виховання школярів з досвіду роботи педагогів.

20-В

1. Дайте поняття про інтерактивну виховну технологію.
2. Визначте особливості методики підготовки і проведення класної години.
3. Складіть орієнтовний календар традиційних шкільних свят.

21-В

1. Дайте поняття про складові компоненти виховного процесу.
2. Розкрийте методику підготовки і проведення диспуту.
3. Запропонуйте фрагмент сценарію шоу-програми для старшокласників.

22-В

1. Розкрийте сутність поняття «виховні технології» та наведіть приклади

їх використання у практиці роботи педагогів.

2. Визначте загальні правила і методи роботи в малих групах.

3. Розробіть план проведення бесіди (тема за власним вибором).

23-В

1. Порівняйте сутність поняття «виховання» у широкому та вузькому значенні.

2. Розкрийте сутність методики підготовки та проведення театралізованого шкільного свята.

3. Наведіть приклади цільових програм виховання школярів з досвіду роботи педагогів.

24-В

1. Розкрийте сутність поняття «авторитарне виховання» і вкажіть характерні ознаки дитини у позиції «об'єкта».

2. Визначте методичні особливості підготовки конкурсної програми.

3. Запропонуйте план учнівського проекту (тема за власним вибором).

25-В

1. Дайте поняття про критерії та рівні вихованості школярів.

2. Поясніть методику проведення інтерактивних вправ «Мікрофон», «Мозковий штурм». Наведіть приклади.

3. Розробіть план проведення диспуту на актуальну тему.

26-В

1. Порівняйте сутність понять принципи і методи виховання.

2. Визначте мету, завдання і сутність інтерактивного виховання.

3. Запропонуйте тематику диспутів для старшокласників.

27-В

1. Розкрийте сутність методів формування свідомості особистості. Наведіть приклади.

2. Визначте методи роботи з малими групами учнів.

3. Запропонуйте фрагмент проведення конкурсної програми для старшокласників.

28-В

1. Визначте методичні вимоги до підготовки і проведення бесіди з учнями.

2. Порівняйте сутність понять позакласна і позашкільна виховна робота. Наведіть приклади форм роботи.

3. Запропонуйте план проведення шкільного свята (тема за власним вибором).

29-В

1. Розкрийте сутність поняття принципи виховання. Наведіть приклади.

2. Порівняйте методику проведення диспуту і турніру з учнями.

3. Запропонуйте тематику проведення конкурсів з учнями.

30-В

1. Розкрийте сутність методів стимуляції позитивної поведінки і діяльності учнів. Наведіть приклади.

2. Визначте методичні особливості підготовки конкурсної програми з учнями.

3. Розробіть план проведення диспуту на актуальну тему.

Індивідуальні завдання

Варіант 1.

1. Назвіть категоріальні ознаки (ключові слова в означенні поняття “виховання”). Поясніть свій вибір.

2. Підготовка, проведення суспільно корисних справ у діяльності пластунів.

Педагогічна задача

Віктор Ч., учень 8 класу, відзначався недисциплінованістю, в стосунках з учителем поведився грубо, агресивно. До навчання відносився негативно, пропускав уроки. Вчителі ставилися до нього як до людини з негативним майбутнім. Новий класний керівник Тамара Дмитрівна шукала причину такої поведінки Віктора. Як з'ясувалося, батько Віктора зловживав алкогольними напоями, а мати і бабуся, хоча й намагалися вплинути на хлопчика, все ж не могли знайти з ним спільної мови. Тамара Дмитрівна знала, що більшість учителів, що викладають у 8 класі, ігнорували індивідуально-психологічні відмінності Віктора, не враховували особливостей його емоційної сфери, не змогли встановити доцільні стосунки. Не зважаючи на це, класний керівник все-таки знайшла підхід до учня і поведінка хлопця стала змінюватися на краще.

Запропонуйте варіанти індивідуальної роботи класного керівника з учнем. Обґрунтуйте основні форми роботи вчителя з педагогічно занедбанними школярами.

Варіант 2

1. У чому полягає сутність процесу виховання, якщо виходячи з того, що особистість розвивається завдяки привласнюванню людської дійсності, накопиченого в суспільстві досвіду?

2. Педагогічні основи виховної діяльності громадських організацій дітей, підлітків і дорослих.

Педагогічна задача

Деякі вчителі будують уроки в старших класах дещо незвично: учні виступають як безпосередні помічники педагога. Заздалегідь разом з учнями обгрунтовується тема уроку, намічається план проведення, ряд питань нового матеріалу учні готують самостійно і повідомляють на уроці.

Проаналізуйте таку форму організації навчання. Вкажіть основні шляхи удосконалення класно-урочної системи навчання.

Варіант 3

1. У чому полягає сутність діяльнісно особистісної концепції виховання?
2. Методика педагогічної допомоги у співробітництві з об'єднаннями дітей, підлітків і дорослих.

Педагогічна задача

А. С. Макаренко вважав, що “знання виховання має прийти до вихователя не в процесі формального його вивчення, а тільки в процесі спільної з ним роботи і активної допомоги йому. Вихователь повинен дивитись на вихованця не як на об'єкт вивчення” (А. С. Макаренко “Методи організації виховного процесу”).

Проаналізуйте думку А. С. Макаренка. Які соціально-психологічні закономірності становлення професійної позиції педагога забезпечують йому успіху вивченні дитини?

Варіант 4

1. Широке й вузьке розуміння поняття “виховання”.
2. Завдання і принципи діяльності громадських організацій і об'єднань дітей, підлітків і дорослих України

Педагогічна задача

Змодельуйте план проведення родинного свята з дітьми середнього шкільного віку, використовуючи методику колективних творчих справ (КТС).

Які засоби педагогіки, на Ваш погляд, доцільно використовувати з метою гармонізації стосунків дітей з батьками? Що Вам відомо про організацію такої роботи у Павлівській середній школі В. О. Сухомлинським, відомими педагогами, педколективами?

Варіант 5

1. Що слід розуміти під закономірностями виховання? Розкрийте сутність і дайте їх психологічне обґрунтування?
2. Проаналізуйте специфіку діагностики у роботі класного керівника.

Педагогічна задача

Складіть можливий варіант виховної роботи класного керівника у 10 класі на березень місяць, використовуючи методику колективних творчих справ (КТС).

На яких принципах ґрунтується вказана методика? Яких вимог повинен дотримуватись класний керівник, складаючи план виховної роботи у старших класах?

Варіант 6

1. Які принципи виховання виводяться з його закономірностей?
2. Схарактеризуйте відношення: “класний керівник – учитель класу”, “класний керівник – староста класу”, “класний керівник – батьки учня”.

Педагогічна задача

Середня загальноосвітня школа № 23 м. Львова вже кілька років працює за програмою “Школа-родина”. У школі створено кабінет української родинної педагогіки, проводяться декади сім'ї, систематично виходить інформаційний бюлетень “Моя сім'я”, проводяться консультації, ділові ігри, педагогічні консультації для батьків педагогічні відпочинки родинних династій.

В чому переваги такої роботи з батьками? Назвіть інші методи та засоби виховної роботи з батьками.

Варіант 7

1. Розкажіть про класифікацію методів виховання.
2. Як впливають на успішність роботи класного керівника його прикладні уміння?

Педагогічна задача

В роботі В. О. Сухомлинського “Сто порад вчителю” відзначається: “Не потрібно знеособлювати духовні сили дитини, потрібно стверджувати в ній почуття власної гідності. Лише так можна здійснювати свою владу над дитиною, лише за таких умов Ваша влада може бути мудрою”.

Назвіть принципи, які використовує В. О. Сухомлинський для створення сприятливої атмосфери спілкування з учнями. Проаналізуйте методи та засоби організації виховного процесу у Павлівській СШ.

Варіант 8

1. Перерахуйте засоби виховання для кожного з методів.
2. У чому полягає педагогічний зміст урахування результатів виховної роботи, яку ведуть класні керівники.

Педагогічна задача

У 9-го класу готуються до концерту, присвяченому до дня 8 березня. Більшість учнів сподіваються, що вчитель відпустить їх зі свого уроку, для підготовки до концерту.

Як повинен діяти в цій ситуації вчитель? У чому її причини?

Варіант 9

1. Покажіть взаємозв'язок між методами формування свідомості особистості.
2. Оцініть роль народних традицій у трудовому вихованні молоді.

Педагогічна задача

У 9-Б класі більшість учнів негативно ставляться до виховних заходів, які проводить класний керівник, і майже не відвідують їх. Що потрібно зробити класному керівнику, щоб учні відвідували виховні заходи і позитивно ставилися до виховної роботи.

Як необхідно планувати і організовувати виховні заходи, що б стимулювати активність учнів? Які шляхи активізації виховного процесу можна запропонувати у цьому випадку?

Варіант 10

1. Проаналізуйте специфіку прийомів педагогічного впливу.
2. Проаналізуйте принципи здійснення колективних трудових справ, користуючись методикою І.П.Іванова “Методика комунарського виховання”, “Трудове виховання в колективних справах”.

Педагогічна задача

Учень 8-го класу, який не встигає в навчанні, недисциплінований, багато пропускає уроків без поважних причин, вирішив знову пропустити уроки, але на цей раз він приніс записку від матері, яка просила відпустити сина з уроку, не пояснивши причину. Відомо було, що мати учня була схильна до пияцтва і рідко контролювала сина.

Як вчинити в такій ситуації класному керівникові? Які недоліки виховної роботи є причиною ситуації, що склалась? Проаналізуйте шляхи її подолання.

Варіант 11

1. Порівняйте гальмуючі та творчі прийоми педагогічного впливу.
2. Висловіть практичні зауваження щодо методики морального виховання А.С.Макаренка, В.О.Сухомлинського, педагогів-новаторів.

Педагогічна задача

Мати прийшла за порадою до класного керівника відносно поведінки сина, її син, учень 9-го класу, став палити, вживати алкоголь, пояснюючи це тим, що він вже дорослий і може вести себе як захоче. Виявилось, що в цьому класі більшість хлопців палять.

Проаналізуйте дану ситуацію. Що порадити матері? Які недоліки виховної роботи стали причиною такої поведінки? Який напрям виховної роботи є першочерговим для цього класу?

Варіант 12

1. Поясніть на прикладі педагогічної діяльності А.С.Макаренка (праця “Педагогічна поема”) застосування методу “вибуху”.
2. Порівняйте концептуальний і реальний ідеали особистості.

Педагогічна задача

У 7-му класі є учень, який погано навчається, порушує дисципліну. Вчителі ніколи не викликають його до дошки, навіть коли той піднімає руку, щоб не витратити даремно часу.

Які фактори впливають на поведінку учнів? Які фактори навчання та виховання не враховуються у цій школі?

Варіант 13

1. Дайте визначення ключових понять: колектив, первинний колектив, структура колективу.
2. Проаналізуйте технологію морального виховання.

Педагогічна задача

П'ятий клас завжди був дисциплінований і слухняний, найкращий у школі. Одного разу вчителька української мови зайшла до класу і побачила на дошці намальовану на себе карикатуру. Вона поставилася до цього з гумором, а потім попросила підготувати дошку до уроку.

Проаналізуйте дії вчителя.

Варіант 14

1. Назвіть ознаки розвинутого дитячого колективу.
2. Дайте характеристику основних понять морального виховання.

Педагогічна задача

А.С.Макаренко в своїй роботі “Методика виховного процесу” розробив програму розвитку людської особистості. Він розділяв загальну програму, основу якої складає соціальне замовлення, і програму індивідуального розвитку особистості.

Поясніть, що слід розуміти під метою навчально-виховного процесу.

Варіант 15

1. Покажіть взаємозумовленість розвитку особистості та колективу.
2. Назвіть категоріальні ознаки (ключові слова) в означенні поняття “науковий світогляд”. Поясніть свій вибір.

Педагогічна задача

Наприкінці чверті учні під диктовку вчительки виставляли собі оцінки в табель. Один учень 8-го класу поставив собі замість трійок “4” та “5”. Першу чверть він закінчив без трійок, але в другій у нього з'явилось декілька. Вчитель не перевіряв, чи правильно виставлені оцінки, поставив свій підпис. Випадково у третій чверті вчитель побачив табель цього учня і при всьому класі почав „вчитувати” його на підвищених тонах. Запросив батьків до школи.

Як Ви оцінюєте дії вчителя? Яких недоліків у виховній роботі він припустився? Проаналізуйте причини виникнення такої ситуації. Які принципи виховання були порушені вчителем?

Рекомендації щодо виконання реферативних робіт

З метою поглиблення знань із дисципліни, прищеплення навичок самостійної роботи з літературою пропонується написання рефератів.

Написання реферату займає важливе місце у процесі організації самостійних занять, також є засобом перевірки знань з дисципліни «Основи педагогічної майстерності та риторики».

Реферати стимулюють до більш глибокого вивчення предмета, розвивають вміння користуватися навчальною літературою, складати бібліографію.

Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури, список якої не обмежує ініціативи студента і його можливостей в використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.)

Наведені у роботі цитати повинні мати посилання на джерело, де необхідно вказати прізвище, ім'я, по батькові, назву роботи, місто і рік видання.

Написання контрольної роботи слід починати з вибору теми. Після визначення мети роботи необхідно скласти план, який повинен мати конкретні питання. Зміст контрольної роботи обов'язково слід писати на початку роботи.

Реферати пишуться за складеним планом, який має структуру:

Зміст

Вступ. У вступі необхідно дати пояснення теми, показати її актуальність, сформулювати фундаментальну проблему, якій присвячена робота, мету та завдання дослідження, провести аналіз джерел і літератури. Обсяг – 1 – 2 стор.

Основна частина, що містить ті проблемні питання, що розкривають тему. В основній частині слід окреслити 2 – 3 питання, формулювання яких повинна відповідати змісту контрольної роботи. Рекомендовано поділити основний матеріал на розділи, які, в свою чергу, можна поділити на підрозділи. Пам'ятайте, що вони мають закінчуватися логічними висновками.

Закінчення. У закінченні необхідно зробити загальні висновки по змісту контрольної роботи. Обсяг 1 – 2 стор.

Список вивчених і використаних у роботі джерел та літератури подається в алфавітному порядку.

Тематика ІНДЗ

1. Зміст соціально-педагогічної діяльності в загальноосвітній школі.
2. Форми і методи соціально-виховної роботи в загальноосвітніх закладах.
3. Чому виховання вважають загальною та вічною категорією?
4. Особливості виховання на сучасному етапі.
5. Закономірності та принципи виховання.
6. Функції і види педагогічна діагностики.
7. Підходи до вивчення рівня вихованості учнів у сучасній педагогіці.

8. Охарактеризуйте основні методи, що використовують для вивчення індивідуальних особливостей учнів.
9. Методики, що використовують для виявлення рівня розвитку колективу.
10. Структура, стадії та види колективної творчої справи.
11. Психолого-педагогічні умови ефективності КТС.
12. Актуальні проблеми морального виховання?
21. Методики, що використовуються для вивчення морального рівня учнів.
22. Методи та форми, що використовують в сучасній школі з метою виховання майбутніх сім'янинів.
23. Форми та методи етнізації особистості.
24. Роль народних традицій у вихованні молоді.
25. Роль естетичного виховання на сучасному етапі розвитку суспільства.
26. Сутність та зміст естетичного виховання.
27. Форми виховної роботи, які спонукають учнів до художньої творчості і розвивають їх здібності в галузі мистецтв.
28. Особливості трудового виховання учнів на сучасному етапі.
29. Система трудового виховання учнів в школі.
30. Структура екологічного виховання школярів.
31. Особливості екологічного виховання в сільській місцевості.
32. Основні напрями роботи класного керівника.
33. Народна педагогіка – основа наукової педагогічної теорії.
34. Суть народної педагогіки як науки.
35. Методи морального виховання дітей в народній педагогіці.
36. Суть, мета, завдання і методи фізичного виховання дітей в народній педагогіці.
37. Методи трудового виховання дітей в народній педагогіці.
38. Роль і місце класного керівника в системі організації взаємодії з вихованцями.

Творчі завдання

1. Розробіть пізнавальні ігри на уроках української, польської мови.
2. Складіть програму професійного самовдосконалення на навчальний рік.
3. Спроектуйте засоби стимулювання пізнавальної активності в учнів 9-го класу загальноосвітньої школи.

Контрольні завдання

Варіант 1

1. Яким чином Ви будете використовувати систему Станіславського в педагогічних ситуаціях?
2. Які вимоги висуваються до мови і комунікативної поведінки вчителя.
3. Педагогічний такт учителя.

4. В яких педагогічних ситуаціях й яким чином Ви будете використовувати переконування?
5. Які функції виконує пізнавальна гра?
6. Які способи саморегуляції вчителів слід використовувати в педагогічній діяльності?
7. У яких випадках і як ви будете використовувати закони логіки?

Варіант 2

1. Які прийоми педагогічної техніки Ви будете використовувати в своїй діяльності?
2. Які психологічні умови слід створювати для прояву та підтримки активності школярів?
3. Охарактеризуйте стилі спілкування.
4. Які вимоги висуваються до організації зовнішнього вигляду вчителя?
5. Охарактеризуйте шляхи вдосконалення техніки мовлення.
6. Які умови слід забезпечувати для підтримання стійкої уваги учнів на уроці?
7. Якою повинна бути структура аргументації?

Варіант 3

1. Які ідеї А. С. Макаренка можна використати у сучасних умовах?
2. Сформулюйте визначення поняттю "культура зовнішнього вигляду".
3. Якими прийомами ви будете забезпечувати виразність мови?
4. Яким чином ви будете удосконалювати дикцію?
5. Охарактеризуйте прийоми розвитку уяви учнів.
6. Охарактеризуйте прийоми розвитку спостережливості в учнів.
7. Перелічіть прийоми, які ви будете використовувати для перебудови помилкових переконань учнів.

Варіант 4

1. Яким чином ви будете працювати над логічними помилками у розмірковуваннях учнів?
2. В яких випадках ви будете використовувати прийоми навіювального впливу?
3. Яким чином організуєте роботу над розвитком логічних форм мислення?
4. Дайте оцінку педагогічним поглядам В.А. Сухомлинського.
5. Які ідеї Дж. Дьюї можна використати в сучасних умовах?
6. Охарактеризуйте порядок апробації новаторського досвіду.
7. Охарактеризуйте особливості педагогічної діяльності та розтлумачте поняття "педагогічна ситуація" та "педагогічна задача".

Варіанти контрольної роботи з педагогіки

№ 1

1. Поняття про дидактику та її основні категорії.
2. Концепція національного виховання та її значення в організації і проведенні виховної роботи з учнівською молоддю.
3. Яким вимогам повинен відповідати зміст освіти?

№ 2

1. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.
2. Основні форми навчання у вищій школі.
3. Назвіть основні цілі та завдання програми «Освіта» (Україна XXI ст.).

№ 3

1. Назвіть обов'язки, напрямки, засоби і форми роботи класного керівника.
2. Сутність та функції контролю знань.
3. Система освіти в Україні (на основі закону України «Про освіту»).

№ 4

1. Закономірності навчання, та їх характеристика.
2. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
3. У чому ви вбачаєте метод переконання? Перелічіть шляхи і прийоми реалізації його вимог

№ 5

1. Поняття про методи навчання та їх класифікації.
2. Керівництво навчально-виховною роботою школи.
3. В чому полягає сутність методів заохочення і покарання.

№ 6

1. Поняття про принципи навчання. Характеристика трьох з них (за вибором студента).
2. Планування роботи школи. Види планів у школі.
3. Визначте завдання естетичного виховання.

№ 7

1. Визначне місце і роль батьків у системі виховання дітей.

1. Органи освіти, їх функції в управлінні школами.
2. Які методи належать до групи наочних методів ?
 1. Графічні роботи.
 2. Ілюстрування.
 3. Спостереження.
 4. Інструктаж.
 5. Практичні роботи.
 7. Демонстрування.
 8. Відеометод.
 9. Вправи.
 10. Робота з книгою.
 11. Складання таблиць.

№ 8

1. Охарактеризуйте методи навчання за типом пізнавальної діяльності.
2. Принципи управління і керівництва школою.
3. Проаналізуйте вимоги принципів виховання: неперервності, індивідуалізації, диференціації.

№ 9

1. Поняття про принципи навчання. Характеристика трьох з них (за вибором студента).
2. Поняття про педагогічний досвід. Його вивчення, узагальнення та поширення.
3. Концепції розвитку особистості. Роль біологічних і соціальних чинників у розвитку людини. Сутність акселерації.

№ 10

1. Основні принципи контролю знань.
2. Охарактеризуйте методи навчання на основі зовнішніх форм їх прояву (за джерелом знань).
4. Зміст національного виховання в Україні. Сутність принципів національного виховання

№ 11

1. Науковість, свідомість й активність учнів у навчанні, наочність як важливі принципи навчання.
2. Структура системи освіти в Україні.
3. Місце і роль покарань та заохочень у системі виховання.

№ 12

1. Завдання, шляхи та засоби трудового виховання.
2. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.
3. Який державний нормативний документ є основою для розробки Міністерством освіти і науки України навчальних планів для різних типів загальноосвітніх навчальних закладів?

1. Базовий навчальний план.

4. Навчальна програма.

2. Типовий навчальний план.

5. Інструкції Міністерства

освіти і науки.

3. Навчальний план школи.

№ 13

1. Назвіть основні принципи програми «Освіта» (Україна XXI ст.).
2. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителя.
3. Завдання, шляхи та засоби естетичного і фізичного виховання.

№ 14

1. Планування роботи школи. Види планів у школі.
2. Гуманізація, гуманітаризація та демократизація навчального процесу.
3. Завдання, шляхи та засоби трудового виховання.

№ 15

1. Зміст освіти, його основні компоненти.
2. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.
3. Завдання і зміст морального виховання

№ 16

1. Цілісний педагогічний процес, його основні компоненти
2. Поняття про метод і прийом навчання.

3. Сутність виховання. Завдання складових частин всебічного гармонійного розвитку особистості.

№ 17

1. Розкрийте суть принципів доступності, систематичності та послідовності.
2. Предмет та основні завдання школознавства.
3. Яким вимогам повинен відповідати зміст освіти?

№ 18

1. Теорія виховання. Сутність і роль виховання у суспільстві. Закономірності, мотиви виховання. Структура виховного процесу.
2. Закон України «Про освіту», його значення.
3. Виходячи з позиції «Коли б директором був я», змалюйте систему організації навчання в школі майбутнього на засадах гуманізму і демократизму.

№ 19

1. Який смисл ви вкладаєте у поняття «навчання»?
2. Соціальна суть особистості. Основні чинники її формування.
3. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.

№ 20

1. Сутність методів, прийомів і засобів навчання
2. Структура системи освіти в Україні.
- 3 4. Перерахуйте основні фактори розвитку особистості. Проаналізуйте взаємовплив особистості в різні вікові періоди її формування.

№ 21

1. Предмет і завдання педагогіки. Її взаємозв'язок з іншими науками.
2. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.
3. В останні роки у структурі загальноосвітніх навчально-виховних закладів України діють нові освітньо-виховні установи: гімназії, ліцеї, коледжі.

Висловіть свою думку щодо цієї проблеми. Чи потрібно для різних видів навчально-виховних закладів системи загальної освіти мати єдиний базовий план, чи кожен такий заклад має право працювати за окремим навчальним планом?

№ 22

1. Характеристика структури і галузей педагогічної науки.
2. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
3. У чому виявляється взаємозв'язок і відмінні особливості між вихованням, самовихованням і перевихованням?

№ 23

1. Характеристика основних понять теми «Розвиток, виховання і формування особистості».
2. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.
3. Зміст і форми позакласної виховної роботи з учнями.

№ 24

1. Вікова періодизація дітей та юнацтва в педагогіці.
2. Закономірності виховання, їх коротка характеристика.

3. Система і особливості керівництва загальноосвітніми навчально-виховними закладами.

№ 25

1. Державна національна програма «Освіта /Україна XXI ст./», її головні ідеї та роль в освітній політиці української держави.
2. Динаміка і стадії розвитку колективу. Ознаки колективу, його структура, стадії розвитку.
3. Поняття про методи навчання.

№ 26

1. Державна національна програма «Освіта /Україна XXI ст./», її головні ідеї та роль в освітній політиці української держави.
3. Планування роботи школи. Види планів у школі.
4. Хто з вітчизняних педагогів запропонував термін «Народна педагогія»?
 - а) Г.Сковорода;
 - б) Т.Шевченко;
 - г) О.Духнович;
 - д) М.Драгоманов;
 - є) правильної відповіді немає.

№ 27

1. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання
2. Структура керівництва закладами освіти в Україні.
3. У чому полягає сутність методів заохочення і покарання? Назвіть види заохочень і покарань, що використовуються в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.

№ 28

1. Роль спадковості і середовища в формуванні особистості.
2. Роль статевого виховання в моральному вихованні особистості.
3. Зміст і форми позашкільної виховної роботи з учнями.

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Педагогіка» здійснюється на підставі таких методів як: метод усного контролю – здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування студентів; метод письмового контролю – здійснюється за допомогою самостійних робіт; метод тестового контролю – виконання спеціальних тестових завдань; метод самоконтролю та ін.

ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ ДО СЕМЕСТРОВОГО ЕКЗАМЕНУ З ПЕДАГОГІКИ

ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНІ ПИТАННЯ

1. Концепція національного виховання та її значення в організації і проведенні виховної роботи з учнівською молоддю.
2. Концепція національної школи Прикарпаття та її значення для освітян краю.
3. Закон України «Про освіту», його значення для школи і педагогічних працівників.
4. Структура системи освіти в Україні.
5. Закон України «Про вищу освіту» та його значення в розбудові освіти в державі.
6. Гуманітаризація і гуманізація педагогічного процесу в школі.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ.

1. Предмет і завдання педагогіки. Її взаємозв'язок з іншими науками.
2. Основні категорії педагогіки, їх коротка характеристика.
3. Характеристика структури і галузей педагогічної науки.
4. Характеристика методів науково-педагогічного дослідження
5. Характеристика основних понять теми «Розвиток, виховання і формування особистості».
6. Основні закономірності розвитку дитини.
7. Соціальна суть особистості. Основні чинники її формування.
8. Роль спадковості і середовища в формуванні особистості.
9. Поняття про формування особистості. Роль виховання в цьому процесі.
10. Фактори, які впливають на формування особистості.
11. Вікова періодизація дітей та юнацтва в педагогіці.

ТЕОРІЯ ВИХОВАННЯ

1. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання
2. Система виховної роботи в школі, її орієнтовний зміст.
3. Закономірності виховання, їх коротка характеристика.
4. Принципи виховання, їх коротка характеристика
5. Характеристика принципів виховання учнівської молоді /трьох за вибором студента.
6. Поняття про методи виховання, різноманітні підходи до їх класифікації.
7. Методи формування свідомості особистості, їх характеристика.
8. Методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки, їх характеристика.
9. Методи стимулювання діяльності і поведінки, їх характеристика.
10. Проблема колективу в працях А.Макаренка та В.Сухомлинського. Ознаки колективу, його структура, стадії розвитку.

11. Динаміка і стадії розвитку колективу. Система перспективних ліній. Традиції колективу.
12. Поняття про науковий світогляд, його основні риси, шляхи формування.
13. Розумове виховання. Його завдання і зміст. Знання, уміння та навички основа розумового виховання.
14. Етика як основа морального виховання. Завдання, зміст і форми морального виховання в школі.
15. Роль статевого виховання в моральному вихованні особистості.
16. Система трудового виховання в школі. Основні види трудової діяльності учнів. Профорієнтація в школі, її характеристика.
17. Економічне виховання учнів, його роль у підготовці школярів до трудової діяльності. Форми економічного виховання в школі.
18. Естетика як основа естетичного виховання в школі. Його джерела і завдання. Позакласна робота з естетичного виховання.
19. Зміст і форми фізичного виховання учнів у школі.
20. Завдання, зміст і форми правового виховання в школі.
21. Завдання, зміст і форми екологічного виховання учнівської молоді.
22. Класний керівник, його функції та форми виховної роботи. Планування й облік виховної діяльності класного керівника.
23. Зміст і форми позакласної виховної роботи з учнями.
24. Зміст і форми позашкільної виховної роботи з учнями.
25. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості в світлі Концепції національного виховання.

ДИДАКТИКА

1. Цілісний педагогічний процес, його основні компоненти.
2. Поняття про дидактику та її основні категорії.
3. Поняття про процес навчання, його двобічний характер.
4. Характеристика структури процесу засвоєння знань.
5. Види навчання, їх характеристика
6. Зміст освіти в українській національній школі.
7. Гуманізація, гуманітаризація та демократизація навчального процесу.
8. Характеристика навчальних планів, програм, підручників /з свого фаху/.
9. Загальна, професійна та фахова освіта.
10. Поняття про принципи навчання. Характеристика трьох із них /за вибором студента/.
11. Науковість, свідомість й активність учнів у навчанні, наочність як важливі принципи навчання.
12. Поняття про методи навчання.
13. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності /за джерелом знань/.
14. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
15. Методи контролю і самоконтролю в навчанні, їх характеристика.
16. Поняття про форми організації навчання.
17. Класно-урочна система Я.А.Коменського.

18. Типологія і структура уроків.
19. Урок як основна форма організації навчального процесу. Тематичне і поурочне планування уроків.
20. Аналіз уроків.
21. Гуртки, факультативи й екскурсії як організаційні форми навчання.
22. Лекції, семінари і практикуми як організаційні форми навчання.
23. Індивідуальні і групові консультації як форми розвитку учнівських навчальних можливостей, попередження і подолання неуспішності.
24. Оцінка й облік результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів.
25. Науковість, свідомість й активність учнів у навчанні, наочність як важливі принципи навчання.

ШКОЛОЗНАВСТВО

1. Завдання, зміст і форми правового виховання в школі.
2. Органи освіти, їх функції в управлінні школами.
3. Керівництво навчально-виховною роботою в школі.
4. Педагогічна рада школи, зміст і організація її роботи.
5. Методична робота в школі, її роль у зростанні педагогічної майстерності вчителів.
6. Поняття про педагогічний досвід. Його вивчення, узагальнення та поширення.
7. Планування роботи школи. Види планів у школі.

Рекомендована література

Базова

1. Конституція України / Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство. - К., 2005.
2. Закон України «Про освіту» / Урядовий кур'єр. - К., 2017.
3. Фіцула М.М. Педагогіка. Навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти / М.М.Фіцула. - К., Видавничий центр «Академія», 2001.
4. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник / А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. - К.: Знання-Прес, 2003.
5. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навч. посіб. / Н.Є.Мойсеюк. - 3-є видання, доповнене. - К., 2001.
6. Ягупов В.В. Педагогіка: Навч. посіб. / В.В.Ягупов. - К.: Либідь, 2002.
7. Волкова Н.П. Педагогіка: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н.П.Волкова. - К., Видавничий центр «Академія», 2001.
8. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навч. посіб. / С.Г.Карпенчук. - К.: Вища шк., 1997.
9. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання тельмахович. - Івано-Франківськ, 1996.
10. Касьяненко М.Д. Педагогіка співробітництва / М.Д.Касьяненко. - К., 1993.
11. . Практична педагогіка виховання: Посібник з теорії та методики виховання / За ред. Красовицького М.Ю. - Івано-Франківськ, 2000.

12. Марушкевич А.А., Постовий В.Г., Алексеєнко Т.Ф. Родинна педагогіка: Навч.-метод. посіб. / А.А.Марушкевич, В.Г.Постовий, Т.Ф.Алексеєнко. - К.: 2002.
13. Падалка О.С., Нісімчук А.М. та ін. Педагогічні технології: Навчальний посібник для вузів / О.С.Падалка, А.М.Нісімчук. - К.,1995.
14. Жерносек І.П. Науково-методична робота в навчальних закладах системи загальної середньої освіти: Монографія / І.П.Жерносек. - К.: 2000.
15. Веретенко Г.Г. Загальна педагогіка. Навч.посіб. / Г.Г.Веретенко. - К.: «Професіонал», 2004. - 128с.
16. Кондрашова Л.В., Пермьяков О.А., Зеленкова Н.І., Лавретина Г.Ю. Педагогіка в запитаннях і відповідях: Навч.посіб. / Л.В.Кондрашова, О.А.Пермьякова, Н.І.Зеленкова, Г.Ю.Лавретина. - К.: Знання, 2006. - 252с.
17. Мазоха С., Опанасенко Н.І. Педагогіка: Навч.посіб. / С.Мазоха, Н.І.Опанасенко. - К, 2005. - 232с.
18. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: Навч.посіб. / Н.В.Якса. - К.: Знання, 2006 - 358с.
19. Нісімчук А.С. Педагогіка: Підручник / А.С.Нісімчук. - К.: Атіка, 2007. - 344с.
20. Сусак П.Д. Філософсько-педагогічний аналіз моральності шкільного колективу: теорія і сучасність / П.Д.Сусак. - Івано-Франківськ, 2003 – 160с.
21. Теоретичні основи педагогіки / За ред. Вишневський О. - Дрогобич: «Коло», 2001. - 265с.
22. Вишневський О. Теоретичні основи національного виховання (В 2 т.) / О.Вишневський. - Дрогобич: «Коло», 2005.
23. Сележан Й.Ю. Основи національного виховання (Українознавство): хрестоматія. У 2 т. / Й.Ю.Сележан. - Чернівці: «Книги-XXI», 2005.

Допоміжна

1. Педагогіка / За ред. М.Д.Ярмаченко. - К., 1986.
2. Струманський О.В. Народно-побутові уявлення українців про становлення і розвиток особистості / О.В.Струманський //Рідна школа. – 1994. - №9.
3. Сухомлинський В.О. Повне зібрання творів: У 5-ти т.
4. Оверкова І. Рольові ігри як технологія самовиховання /І.Оверкова // Завуч. – 2001. -№23-24.
5. Мірочник М.І. Класний керівник: пріоритетні напрями роботи / М.І.Мірочник // Рідна школа. – 1991. - №8.
6. Завгородня Т.К. Науковий доробок українських галицьких педагогів у галузі дидактики. Хрестоматія / Т.К.Завгородня. - Івано-Франківськ, 2002.
7. Кузь В.Г., Руденко Ю.Д. Основи національного виховання. -Умань, 1993.
8. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ-ХХ ст.)/ Упоряд.: Березовська Л. - К., 2003.
9. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти // Освіта України. - 2001. - № 6. - 7 лютого.
10. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федоренко Д.Історія української педагогіки /О.О.Любар, М.Г.Стельмахович, Д.Федоренко. -К., 1999. — 355 с.

11. Бех І.Д. Виховання особистості (в 2. т.). - К., 2003. – Т.3. – К., 2007.
12. Класний керівник у сучасній школі. - К., 1996.
13. Зверева І. Д., Коваль Л. Г., Фролов П. Д. Діагностика моральної вихованості школярів / І.Д.Зверева, Л.Г.Коваль, П.Д.Фролов. - К., 1995.
14. Педагогіка: Хрестоматія / Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. (уклад.) - К: Знання-Прес, 2003. – 700с.
15. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри. -К., 2005.

15. Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.ws/pedagogika
2. readbookz.com/books
3. pedagogika.ucoz.ua
4. ukrkniga.org.ua
5. www.refine.org.ua
6. Studentam.net.ua

Навчальне видання

КОВАЛЬЧУК ВІРА МИКОЛАЇВНА

ПЕДАГОГІКА

Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів

Підп. до друку 6.09.2022 р. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура “Times New Roman”.
Ум. друк. арк. 7,7. Тираж 100 пр.

Видавець
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
76018, м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери, 1
Тел. 73-13-08. Е-mail: vdvcit@pu.if.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2718 від 12.12.2006